

Σ
Υ
Ν
Δ
Ε
Σ
Μ
Ο
Σ

Σ
Υ
Ρ
Ι
Α
Ν
Ω
Ν

Έτος Ιδρύσεως 1900

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ

Ύλη από την Ηλεκτρονική Έκδοση

Έτος 24ο - Τεύχος 92

1/01/19 έως 31/03/219

*Ο Πρόεδρος και τα μέλη του Δ.Σ
Σας Εύχονται
ΚΑΛΟ ΠΑΣΧΑ !*

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΣΥΡΙΑΝΩΝ

Οι επόμενες σελίδες του Περιοδικού
περιέχουν τις ομιλίες
από την Τιμητική Εκδήλωση για τον
Μάνο Ελευθερίου,
που έγινε στην αίθουσα του Συνδέσμου
την Τετάρτη 13 Μαρτίου 2019
και η οποία σημείωσε μεγάλη επιτυχία,
καθώς και άλλα σχετικά κείμενα,
που όπως άλλωστε του άξιζε...

Ο Μάνος Ελευθερίου

Τιμητική εκδήλωση για τον Μάνο Ελευθερίου στη Στέγη του Συνδέσμου Συριανών

Κείμενο – φωτογραφίες του Χρήστου Θανόπουλου

Την Τετάρτη 13 Μαρτίου 2019, μία μόλις ημέρα μετά την επέτειο των γενεθλίων του Μάνου Ελευθερίου (12 Μαρτίου 1938), διοργανώθηκε εκδήλωση προς τιμήν του, στην Στέγη του Συνδέσμου Συριανών.

Συμμετείχαν πάνω από 50 άτομα, μέλη και φίλοι του Συνδέσμου Συριανών και πολλοί προσκεκλημένοι. Παρευρέθηκαν η αδελφή του μεγάλου απόντος, κ. Λιλή Ελευθερίου, ο συγγραφέας κ. Κώστας Λογαράς, που ήταν και ένας από τους ομιλητές, ο συγγραφέας-εργογράφος των Καβάφη-Αναγνωστάκη κ. Δημήτρης Δασκαλόπουλος, η κριτικός-συγγραφέας κ. Ζέτα Κουντούρη, οι συγγραφείς κ. Γιώργος Συμπάρδης και Μαρία Στασινοπούλου, μέλη του Συνδέσμου Ελλήνων Αιγυπτιωτών, ο εκδότης των Συριανών Γραμμάτων και ιδιοκτήτης της Ελληνογαλλικής Σχολής Αγ. Παύλος Αθηνών κ. Δημήτρης Βαρθαλίτης.

Η Αντιπρόεδρος του Συνδέσμου Συριανών κ. Μαρία Παπαπολίζου απηύθυνε σύντομο χαιρετισμό και αναφέρθηκε εν συντομία στη διαδρομή και τον απόηχο του έργου του μεγάλου πνευματικού άνδρα. Ακολούθησε ο κοσμήτορας κ. Χρήστος Θανόπουλος με την «Εργογραφία Μάνου Ελευθερίου». Ο μεγάλος στιχουργός και πεζογράφος επηρεασμένος από προσωπικά βιώματα, διάφορους λογοτέχνες-φιλοσόφους, από την ιστορία-παράδοση-επικαιρότητα, έγινε ο ποιητής των πονεμένων και κατατρεγμένων, ο στιχουργός της διάπυρης πορείας του Ελληνισμού. Η έφορος κ. Ντίνα Συκουτρή εκφώνησε λόγια και σκέψεις «από καρδιάς» για τον Μάνο. Δεν παρέλειψε να τονίσει το ενδιαφέρον του Μάνου για την διατήρηση της ιστορικής μνήμης στις επόμενες γενιές, καθώς δώριζε τις συλλογές του από σπάνια βιβλία – έντυπα – φωτογραφίες στη Δημοτική Βιβλιοθήκη Ερμούπολης, στο Ιστορικό Αρχείο Κυκλάδων (ΓΑΚ), αλλά και στο Σύνδεσμο Συριανών δώρισε μέρος της συλλογής του από παλιές καρτ-ποστάλ και αυθεντικές φωτογραφίες. Τις «Αναμνήσεις μιας συμμαθήτριας του Μάνου» από το 4^ο Δημοτικό Σχολείο στη Νεάπολη, παρουσίασε η κ. Παρθενόπη Τσακιρίδου, μέλος του Συνδέσμου Συριανών.

Ο συγγραφέας κ. Κώστας Λογαράς ήρθε από την Πάτρα ειδικά για την εκδήλωση και εκφώνησε την ομιλία «Αν ο Μάνος ήταν ένα μόνο τραγούδι». Έκανε ανάλυση του τραγουδιού «Στους μπαξέδες», που ο Μ.Ε. έγραψε για τον Μάρκο Βαμβακάρη, επ' ευκαιρία του θανάτου του (1972).

Στους μπαξέδες και στους ταρσανάδες
ήρθες να μου κόψεις μια ζωή
κι ο βοριάς που ματώνει στις Κυκλάδες
μ' άλλα λόγια φτώχεια και κρασί.

Σε μια θάλασσα μαλαματένια
στολισμένος μάγκας και νταής
ήρθες να μου πεις κρυφά κι εμένα
τον καημό της φραγκοσυριανής.

Θα σου στήσω στις γωνιές καρτέρι,
ξόβεργα σ' αυλές κι ανηφορίες,
για να μάθεις, μαύρο περιστέρι,
να μου δίνεις άλλες συμφορές.

«Ακόμα και αν μόνο αυτό το τραγούδι (σε μουσική Δήμου Μούτση και ερμηνεία Βίκυς Μοσχολιού) είχε διασωθεί από τον Ελευθερίου, θα ήταν αρκετό για να αναγνωριστεί η τεράστια αξία του». «...η Σύρος...είναι μια εμπειρία ψυχής»...«το τραγούδι του Μάνου...είναι μύηση σε μυστική διαδρομή». Τόνισε ότι ο καλύτερος τρόπος για να γνωρίσει κάποιος έναν τόπο, όπως τη Σύρα, είναι μέσω των έργων των πνευματικών ανθρώπων του. Δεν παρέλειψε να αναφερθεί και στις τελευταίες τηλεφωνικές συνομιλίες με τον «φίλο» του Μάνο Ελευθερίου.

Ο επίλογος της βραδιάς γράφτηκε από τον αγαπημένο κ. Γιάννη Αργυρίου, ο οποίος με την κιθάρα του τραγούδησε δέκα τραγούδια του Ελευθερίου, κάνοντας ένα απάνθισμα από όλους τους συνθέτες με τους οποίους κατά καιρούς συνεργάστηκε. Τα δύο πρώτα τραγούδια εκτελέστηκαν ανάμεσα στις ομιλίες. Ο ρυθμός και το πάθος του κ. Αργυρίου συνεπήρε όλη την αίθουσα, που τραγούδησε σύσσωμη τα γεμάτα παλμό «Μαλαματένια λόγια» σε μουσική Γιάννη Μαρκόπουλου, το «Άλλος για Χίο τράβηξε» σε μουσική Δήμου Μούτση, και το «Είναι αρρώστια τα τραγούδια» σε μουσική Σταύρου Ξαρχάκου, «Το τρένο φεύγει στις οκτώ», «Θα σε ξανά' βρω στους μπαξέδες» κ.α. Μετά τη λήξη της εκδήλωσης τα μέλη του Συνδέσμου Συριανών: οι κ. Αδάμ Ανδρεάδης και η σύζυγος του κ. Καλλιόπη Μπαρμπαρέσσου δώρισαν στη Στέγη παλιά οικογενειακή εικόνα του Αγίου Γεωργίου (τέλη του 19^{ου} αιώνα) του αγιογράφου Γενναδίου, η οποία τοποθετήθηκε στην αίθουσα «Μαριέττα Α. Γαβιώτη». Ευχαριστούμε θερμά τους δωρητές!

Μετά την ολοκλήρωση της εκδήλωσης οι παρευρισκόμενοι στη φιλόξενη Στέγη του Συνδέσμου Συριανών γεύτηκαν τους μεζέδες και τα γλυκίσματα, που με πολύ κόπο και μεράκι είχαν ετοιμάσει οι κυρίες του Δ.Σ.

Ευχαριστίες και συγχαρητήρια σε όλους!

Καλωσόρισμα της Αντιπροέδρου του Συνδέσμου Κυρίας Μαρίας Θραψιάδου-Παπαπολίζου

Καλησπέρα Σας.

Εκ μέρους του Προέδρου μας Δημήτρη Βαφία , που για σοβαρούς οικογενειακούς λόγους απουσιάζει από την Αθήνα και των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου του Συνδέσμου Συριανών, σας καλωσορίζω και σας ευχαριστώ για την παρουσία σας εδώ.

Ήταν μια μέρα του καλοκαιριού που ο Μάνος Ελευθερίου μας άφησε. Δεν ήταν μια οποιαδήποτε μέρα. Ήταν μέρα οδύνης για την πατρίδα, με τις καταστροφικές πυρκαγιές, πράγμα που και ο ίδιος δεν θα μπορούσε να φανταστεί και, φυσικά, δεν θα τον άφηνε ανεπηρρέαστο.. όπως όλους μας. Ο ίδιος, για τον εαυτό του δεν ήθελε ούτε πένθη ούτε και φαμφάρες. Έμπρακτα το είχε εκφράσει και ήθελε 'μιάν ήρεμη μετάβαση στον θάνατο ή την Αθανασία.

Η προσφορά του Μάνου - περιττό να το πούμε- είναι τεράστια. Δεν είναι μόνο τα τραγούδια που γέμισαν και γεμίζουν την δύσκολη ζωή μας, δεν είναι μόνο το λογοτεχνικό του έργο που πλουτίζει τον σύγχρονο ελληνικό πολιτισμό, για μας του συριανούς υπάρχει κάτι πολύ περισσότερο: χαρτογράφησε και κατέγραψε, όσο κανένας άλλος, την νεώτερη ιστορία του τόπου μας, ιχνηλατώντας την μέσα από φωτογραφίες, αντικείμενα, βιβλία και σπάνια ντοκουμέντα που με μανία συγκέντρωνε. Τελειομανής και επίμονος μας χάρισε στοιχεία που φωτίζουν τον πολιτισμό μας και μας κάνουν περήφανους..

Ο Μάνος έτσι κι αλλιώς, θα ζει πάντα..

Μας αφήνει, όμως, παρακαταθήκη το ανεξάντλητο αρχείο του, που πιστεύουμε ότι θα βοηθήσει τον τόπο μας, την Σύρο, ώστε να αξιολογήσει την ταυτότητά της και να αναπτύξει με τρόπους σύγχρονους την προσωπικότητα που έχει δημιουργήσει χάριν του ίδιου του μέλλοντός μας..

Ο Σύνδεσμός μας θέλησε να αφιερώσει στον μεγάλο απόντα παρόντα, ως ελάχιστο φόρο τιμής, την αποψινή εκδήλωση ευχαριστώντας τον για την μεγάλη προσφορά του .

Υποσχόμαστε να κρατήσουμε ζωντανή την παράδοσή μας και με ζέση να συνεχίσουμε πάνω στα χνάρια που ο "ίδιος" με τόσο ζήλο αποκάλυψε.

Ευχαριστώ Πολύ

Ομιλία του Κοσμήτορος του Συνδέσμου Κυρίου Χρήστου Θανόπουλου

ΕΡΓΟΓΡΑΦΙΑ ΜΑΝΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ

Κείμενο Χρήστου Θανόπουλου

Ο Μάνος Ελευθερίου, όπως όλοι οι σημαντικοί άνθρωποι του πνεύματος, ήταν ολιγογράφος. Το έργο του είναι μικρό σε ποσότητα, αλλά τεράστιο σε ποιότητα. Γεννήθηκε στη Σύρο την 12η Μαρτίου 1938 και πέθανε στην Αθήνα στις 22 Ιουλίου 2018. Η αποδημία του θα μας στερήσει τη σεμνή, λιτή φιγούρα του και τα σπουδαία κείμενα του. Θα μας λείπει η ειρωνεία, το σκωπτικό πνεύμα, η σπάνια ευαισθησία του, η αγάπη του για την ομορφιά, η επαφή του με τα παιδιά.

Ο πολυσχιδής δημιουργός, ο πρίγκιπας της Σύρου, ο Μάνος της χαρμολύπης, συμπλήρωσε πάνω από μισό αιώνα παρουσίας στα ελληνικά γράμματα. Δεν ήταν μόνο ποιητής, με δέκα ποιητικές συλλογές, αλλά και στιχουργός με πάνω από 900 τραγούδια, (τα 400 στο συρτάρι ακόμα), πεζογράφος με 1 νουβέλα, 6 μυθιστορήματα, πολλά διηγήματα. Έγραψε παιδικά παραμύθια και ποιήματα, τα οποία εικονογραφούσε ο ίδιος, θεατρικά, δοκίμια και άρθρα, παρουσίασε δύο λευκώματα για την Σύρο. Ήταν επίσης επιμελητής εκδόσεων, αλλά και ραδιοφωνικός παραγωγός. Νεαρός ακόμη, αγάπησε με πάθος την λογοτεχνία.

Δώρισε πάνω από 40.000 βιβλία από την προσωπική του βιβλιοθήκη στη Δημοτική Βιβλιοθήκη Ερμούπολης, στην αίθουσα που φέρει το όνομά του. Επίσης, δώρισε εκατοντάδες βιβλία στο δημοτικό σχολείο που μαθήτευσε, αλλά και στην Βιβλιοθήκη της Αστυπάλαιας, ενθυμούμενος τους ανθρώπους της άγονης γραμμής. Ήταν συλλέκτης σπανίων χειρογράφων της ελληνικής πνευματικής ζωής, από τον Διονύσιο Σολωμό και τον Καβάφη, έως τους σημαντικούς συγγραφείς και επιστήμονες της σύγχρονης Ελλάδος. Συνέλεγε καρτ-ποστάλ, σπάνια παλιά βιβλία και έντυπα. Δώρισε στον Σύνδεσμο Συριανών παλιές καρτ-ποστάλ και αυθεντικές παλιές φωτογραφίες.

Ο Μάνος Ελευθερίου έζησε τα πρώτα 15 χρόνια της ζωής του στην συνοικία της Νεάπολης στην Ερμούπολη, με τους βιομηχανικούς εργάτες και τα προσφυγόπουλα των «παιδουπόλεων». Οι γονείς του ήταν συριοί. Η σχέση τους δεν ήταν ανέφελη. Ο πατέρας του Μιχάλης, ήταν μηχανικός πλοίων και συνήθως ταξίδευε. Είχε τρία αδέρφια, την μεγαλύτερη Αγγελική και δύο μικρότερα, τον Στέλιο και τη Λιλή. Το DNA της οικογενείας ήταν καλλιτεχνικό και από αυτό δεν μπορούσε να ξεφύγει ο Ελευθερίου. Η μητέρα του Ευδοξία και η μητέρα της Αγγελικής, ήταν καλλιφωνες, έγραφαν ποιήματα και ζωγράφιζαν. Η Αγγελική έγινε ηθοποιός και ποιήτρια. Ο Στέλιος έγινε μουσικός και η Λιλή ζωγράφος (σπούδασε στο Παρίσι). Είναι περίπου 13-14 ετών όταν ανακαλύπτει τη μαγεία των θεατρικών παραστάσεων, στο Θέατρο «Απόλλων», στο πλευρό της μητέρας του. Η Ευδοξία είχε αγοράσει το 1941 την οικία

(Αμαλίας 10 και Όθωνος στην Νεάπολη) όπου έμενε η οικογένεια, έχοντας πληρώσει κανονικό αντίτιμο. Λόγω του νόμου που ακύρωνε τις αγοραπωλησίες που έγιναν επί Κατοχής, η οικία επεστράφη στην αρχική ιδιοκτήτρια. Πικραμένη όλη η οικογένεια, σαν τους πρόσφυγες κυνηγημένοι, μετακόμισαν ξαφνικά στην Αθήνα (Κάτω Χαλάνδρι) τον Οκτώβριο του 1953.

Ο Μάνος με αφετηρία το Γυμνάσιο Χαλανδρίου εντάχθηκε σε μια παρέα προβληματισμένων νέων, οι οποίοι με επικεφαλής τον Μάνο Λαμπρίδη εξέδιδαν το περιοδικό «Σημειώσεις» και ενίοτε συνομιλούσαν για τα μεγάλα προβλήματα του ανθρώπου, με τον Κορνήλιο Καστοριάδη. Η μετεμφυλιακή γενιά των εφήβων στην εποχή των Καμύ, Σαρτρ, Λακάν, Μπρεχτ, Μπέκετ, Μπαρτ, Τζόις, εμπνεόταν από τους Έλληνες του Παρισιού, Καστοριάδη, Αξελό, Σβορώνο, Ξενάκη, Παπαϊωάννου. Συναναστρέφεται φοιτητές και διανοούμενους, όπως οι Γιώργος Χειμωνάς, Μιχάλης Κατσαρός, Θωμάς Γκόρπας, σε ατέλειωτες συζητήσεις, βραδιές ποιήσεως κ.α.

Ο Μάνος Ελευθερίου παρακολούθησε μαθήματα υποκριτικής στη Δραματική Σχολή του Εθνικού Θεάτρου και στο Τμήμα Θεάτρου της Σχολής Σταυράκη, αλλά δεν ακολούθησε το επάγγελμα του ηθοποιού. Μπήκε στον στίβο της μελοποιημένης ποίησης την εποχή που ταλαντούχοι συνθέτες, οι: Θεοδωράκης, Χατζηδάκης, Ξαρχάκος, Μαρκόπουλος, Λοΐζος, Σπανός, Χατζηγάσιος, Νικολόπουλος, κατέφυγαν στη λόγια ποίηση και στο νέο λυρισμό. Ο νέος λυρισμός με πρωτοπόρο τον Νίκο Γκάτσο («Αμοργός»), αντιπαρατέθηκε ισότιμα με τους παλαιότερους λυρικούς ποιητές Σολωμό, Παλαμά, Καρυωτάκη, Πορφύρα, Αθάν, Μαλακάση, έδωσε υψηλής ποιότητας στίχους μέσω των Λευτέρη Παπαδόπουλου, Λίνας Νικολακοπούλου, Μάνου Ελευθερίου. Ο τελευταίος θεωρείται και ο συνεχιστής του Γκάτσου στη φόρμα του εξάστιχου, π.χ. «Τα λόγια και τα χρόνια».

Οι επιδράσεις στην ποίηση του Ελευθερίου είναι πολλές. Φροϊδικές, λακανικές, μαρξιστικές, σεφερικές, καρυωτακικές. Το δημοτικό τραγούδι έπαιξε σημαντικό ρόλο στους στίχους του. Τα τραγούδια–ποταμοί του, «Μαλαματένια λόγια», «Τα λόγια και τα χρόνια», «Δίκοπη ζωή», θα μπορούσαν να θεωρηθούν σύγχρονα δημοτικά τραγούδια.

Άλλες λογοτεχνικές καταβολές του Μάνου Ελευθερίου είναι από τον Σολωμό (με τον δεκαπεντασύλλαβο), τον Κάλβο, τον Παλαμά έως τον Δάντη. Με την ανάδειξη του '21 ως εθνικοαπελευθερωτικού, αλλά πρωτίστως συμβολικού απελευθερωτικού αγώνα, κάνει συχνές αναφορές στον Μακρυγιάννη και στον μοναχικό αγώνα του Αθανασίου Διάκου. Γράφει «Στην Ιθάκη»:

«Τ' αηδόνια πια δεν θάρθουν στην Ιθάκη
μα πέρασμα θα έχει η ζωή
ο κόσμος όλος είναι μια γιορτή
απ' την Τριπολιτσά στο Δερβενάκι».

Το προσωπικό εικονοστάσι του Ελευθερίου έχει δύο αγίους, τον Παπαδιαμάντη και τον Καβάφη. Ιδιαίτερη θέση στη λογοτεχνία των Παπαδιαμάντη–Ελευθερίου καταλαμβάνει η μάνα και η μάνα του Χριστού. Έγραψε ο Καβάφης το 1897 στο ποίημα «Ένας γέρος»:

«Στου καφενείου του βουερού το μέσα μέρος,
σκυμμένος στο τραπέζι κάθετ' ένας γέρος
με μια εφημερίδα εμπρός, χωρίς συντροφιά.
Και μες των αθλίων γηρατειών την καταφρόνια,
σκέπτεται πόσο λίγο χάρηκε τα χρόνια,
που είχε δύναμι και λόγο, κ' ομορφιά».

Έναν αιώνα αργότερα ο Ελευθερίου γράφει στο ποίημα «Οι γέροι»:

«Οι γέροι όταν σε κοιτούν δεν βλέπουν μόνο εσένα
τους κόσμους που περπάτησαν κοιτούν σ' άλλους καιρούς
πενθούν γι' αυτά που θα'ρθουνε, πενθούν για τα κλεμμένα
με τους αγγέλους στέλνουνε μπιλιέτα στους θεούς».

Παρόντα στη στιχουργική του Μάνου Ελευθερίου τα βιβλικά κείμενα.

Στο «Δέντρο Μυστικό του Παραδείσου» γράφει:

«Μάνα, το μάννα τ' ουρανού,
δέντρο του Παραδείσου».

«Μην πετάτε την ψυχή σας στα σκυλιά».

Σχολιάζει ο Βαρβέρης: «Τον Ελευθερίου βοηθάει ένα επισημασμένο θρησκευτικό συναίσθημα από την πρώτη νεότητα, που όμως περισσότερο θεολογεί παρά θρησκεύεται».

Η Σμύρνη ξεφεύγει από τα όρια της εθνικής αφήγησης και γίνεται πανανθρώπινη αναφορά «στ' άδικο και το κρίμα». Όπως είχε πει ο ίδιος: «Αντιπροσωπεύει και όσα χάσαμε για πάντα σαν άνθρωποι, αυτά που χάνουμε συνεχώς και καταντάμε πρόσφυγες μιας αλήθειας, μιας φιλίας, πρόσφυγες του έρωτα. Φεύγουμε από εκείνα που αγαπήσαμε, που μας αγάπησαν, που ζήσαμε, που μας έζησαν, που μας έδωσαν αίμα ή δώσαμε εμείς το αίμα μας».

Θα μπορούσαν να αναφερθούν δεκάδες άλλες λογοτεχνικές καταβολές, από τους Γάλλους καταραμένους ποιητές, τον Μποντλέρ, η λατρεία του για τον Σαίξπηρ (ο Άμλετ έχει στοιχειώσει τόσους στίχους του), η αγάπη για τους Ρώσους μυθιστοριογράφους (όπως ο Ντοστογιέφσκι). Οι στίχοι του Ελευθερίου είναι ένα αμάλγαμα λογοτεχνίας, προσωπικών βιωμάτων, προσωπικής μυθολογίας, ιστορίας και επικαιρότητας.

Ο ποιητής Μάνος Ελευθερίου εξέφρασε το διαχρονικό αίτημα της χειραφέτησης των κατατρεγμένων, εμπνεόμενος από τον πιο απόλυτο ανθρωπισμό. Είναι ένας από τους συγκλονιστικότερους φορείς των αριστερών ιδεών στο ελληνικό τραγούδι. Πυρήνας της κοσμοθεωρίας του είναι ο άνθρωπος, ο ορισμένος κοινωνικά και συλλογικά. Οι χώροι που συχνάζουν οι άνθρωποι του είναι χώροι εργασίας, γειτονιές, καφενεία. Στο ποίημα «Το ψωμί μου είναι γλυκό» γράφει: «Τον πρώτο χρόνο φάμπρικα,

τον άλλο στα φυγεία,

χωρίς να θέλω βρέθηκα
μεσ' τα μηχανουργεία».

Ο Ελευθερίου αντιλαμβάνεται την ελληνικότητα ως ένα διαρκές αίτημα δικαίου και απελευθέρωσης. Στα τραγούδια του διακρίνει κανείς τις βαριές μνήμες της ματωμένης πορείας του Ελληνισμού. Το '21 και η Σμύρνη είναι οι αφορμές. Αυτό που καίει τον Ελευθερίου είναι η προσφυγιά, ο θάνατος και ο λαός «που παίζανε στα ζάρια / τέσσερις φονιάδες στα παζάρια». Η διάψευση και η ήττα πλανώνται σαν φαντάσματα στους στίχους του Μάνου Ελευθερίου και κάπως έτσι «όσοι πίστεψαν στον κόσμο / γίνανε τα θύματα» κι «εμείς με τόσα ιδανικά / βρεθήκαμε στα ξαφνικά / να'μαστε προδομένοι» και τελικά «το τρένο δεν ξεκίνησε ποτέ για Κατερίνη». Κατά τον Ελευθερίου δεν υπάρχουν οι στοχαστές που θα γεννήσουν τις ιδέες και τις αξίες, ούτε οι ηγέτες που θα τις μετουσιώσουν σε πράξη «μαλαματένια λόγια στο χορτάρι / ποιος βρίσκει για την άλλη τη γενιά;»

Πηγή έμπνευσης του Μάνου Ελευθερίου αποτελεί το όραμά του, για έναν καλύτερο κόσμο. «Ξέρεις ότι στα νιάτα μας πολύς κόσμος, πολλοί νέοι τότε στιχουργοί νόμιζαν ότι γράφοντας ένα τραγούδι, αλλάζουν και τον κόσμο;».

Ο Ελευθερίου είναι υπέρμαχος του καλού ελληνικού τραγουδιού, του οποίου η μουσική πρέπει να αγγίζει τον ακροατή και ο στίχος να τον απογειώνει. Τα τραγούδια του έχουν μια ακριβή διαίσθηση, μια ευθυκρισία και αποκαλύπτουν την Αλήθεια, είτε έχουν αναφορά στο παρελθόν, είτε στο παρόν. Η γραφή του διεισδυτική και θελξικάρδια, έχει τα εφόδια να διατρέξει ένα ανεξάντλητο ευρηματικό θεματικό βεληνεκές, να συνδυάσει πρόσωπα και θρύλους, να συσχετίσει τα πιο ταπεινά πράγματα, να παρουσιάσει μυστηριακές παραστάσεις. Ο πόνος των ανθρώπων και των πραγμάτων καθορίζει την τέχνη του και ανιχνεύεται στις πηγές της παπαδιαμάντιας ταπεινοφροσύνης. Ο Μάνος Ελευθερίου είναι εραστής του απροσδόκητου, θιασώτης του ετοιμόγκρεμνου. Μπορεί να σαλτάρει με πελώρια άλματα σε περιοχές ανεξιχνίαστες, ασυνόρευτες με τον χωροχρόνο που διανύουμε.

Ο Ελευθερίου του «Δίκοπη ζωή», είναι ο Μάνος του «Ναύτης βγήκε στη στεριά». Ο ίδιος έγραψε την «Αυλή» με τον Μίκη ή τα «Παγώνια της θάλασσας» με τον Μικρούτσικο για την σπουδαία Μαρία Δημητριάδη και το «Πέφτει μιά βροχή» με το Σπανό για τη μοναδική Βίκυ Μοσχολιού. Ήταν αγωγός ζωής, των ζωών μας. Αυτό το χάρισμα δεν στυλιζαρίζεται, δεν περιορίζεται θεματολογικά.

Ο Μάνος Ελευθερίου διέσχισε ως στιχουργός και ποιητής όλη την άνοδο και πτώση του ελληνικού τραγουδιού, από τις μέρες δηλαδή που η ποίηση έμπαινε στα στόματα όλων μέσω των μελοποιήσεων των Θεοδωράκη, Χατζηδάκη, κ.α. Τότε που οι πρωτογενείς δημιουργοί (συνθέτης - στιχουργός) είχαν τον πρώτο λόγο, περνώντας σταδιακά στην πρωτοκαθεδρία των τραγουδιστών, έως σήμερα που επικρατεί μια τρομερή σύγχυση ως προς την παραγωγή, τη διανομή, τα πνευματικά δικαιώματα.

Το πρώτο τραγούδι του Μάνου Ελευθερίου, που κυκλοφόρησε σε δίσκο το 1964 σε μελοποίηση του Χρήστου Λεοντή, ήταν το «Ρημαγμένοι Κήποι» και τραγούδησε η άγνωστη Έφη Παναγιώτου. Ακολούθησε η συνεργασία του κυρίως με συνθέτες, με

τους οποίους έκανε ολοκληρωμένους κύκλους τραγουδιών στη δεκαετία του '70 και αφορούσαν ως επί το πλείστον πολιτικούς δίσκους. Αυτές οι συμπράξεις ανήκουν στις καλύτερες στιγμές και των δύο.

Το 1971 κυκλοφόρησε ο «Άγιος Φεβρουάριος» του συνθέτη Δήμου Μούτση, ένα από τα καλύτερα και πιο διαχρονικά έργα της ελληνικής μουσικής. Καθιέρωσαν τον Δημήτρη Μητροπάνο, ο οποίος βρισκόταν στα πρώτα βήματα του και τραγουδούσε μαζί με την Πετρή Σαλπέα. Οι στίχοι γράφτηκαν την περίοδο 1968–70 στα πλαίσια ενασχόλησης–έρευνας του Μάνου Ελευθερίου, με υλικό της Σμύρνης (καρτ-ποστάλ, φωτογραφίες, κείμενα): «Στα εννιακόσια δεκαοκτώ / απ' την Μικρά Ασία / μου'στειλες κάρτες με στρατό / και την Αγιά Σοφία». Άλλα πασίγνωστα τραγούδια είναι «Άλλος για Χίο τράβηξε», «Ο Χάρος βγήκε παγανιά», το αριστουργηματικό «Κομοδίνο» που τραγούδησε και η Δήμητρα Γαλάνη. «Χάντρες κεντημένο το φουστάνι / και το Τίμιο Ξύλο στο πλευρό / κάμαρες που μύριζαν λιβάνι / και του Ιορδάνη το νερό». Το τελευταίο τραγούδι του κύκλου «Σταμάτης Κομνηνός» μπήκε λαθραία. Ο Σταμάτης Κομνηνός ήταν ναυτικός, ευγενικός άνθρωπος, συνάδελφος του πατέρα του Μάνου, τον είχε γνωρίσει προσωπικά. Τραυματίστηκε από αυτοκίνητο στην Ν. Ορλεάνη, νοσηλεύτηκε για καιρό, επέστρεψε και πέθανε στην Αθήνα. Συγκλονισμένος από την άδικη απώλεια έκανε δώρο στην οικογένεια το τραγούδι «Σταμάτης Κομνηνός»

Αυτό το γράμμα το στερνό
απ' το παλιό λιμάνι
σ' το γράφω τώρα που πονώ
για τον Σταμάτη Κομνηνό
στη Νέα Ορλεάνη.

Όταν περνάς Ωκεανό
μ' Αύγουστο και φεγγάρι
να θυμηθείς τον Κομνηνό
που ήταν γεφύρι να περνώ
και στα στενά λυχνάρι.

Πουλί κανένα δεν πετά
την ώρα που βραδιάζει
ποιος είναι αυτός που μελετά
το θάνατο στη λεβεντιά
Χριστέ μου και μοιράζει.

Ο Μάνος Ελευθερίου είχε ξεκινήσει συνεργασία με τον Μίκη Θεοδωράκη από την εποχή της δικτατορίας, όταν ο συνθέτης μελοποιούσε στίχους του στον κατ' οίκον περιορισμό στην Αθήνα και αργότερα σε Παρίσι, Λονδίνο. Τα τραγούδια πρωτοκυκλοφόρησαν στο εξωτερικό. Τα «Λαϊκά» κυκλοφόρησαν το 1971 με τραγουδιστή τον Μανώλη Μητσιά. Χαρακτηριστικότερο το τραγούδι «Το τρένο φεύγει στις οκτώ», προερχόμενο από την ποιητική συλλογή «Συνοικισμός» του 1962. Επίσης, «Σ' αυτή τη γειτονιά», «Το παλικάρι έχει καημό». Μετά την μεταπολίτευση θα συνεργαστούν ξανά Ελευθερίου–Θεοδωράκης στα έργα: «Νύχτα θανάτου», οι

«Αρκαδίες II και III», «Τα τραγούδια του αγώνα» με 4 οριακά τραγούδια του Μάνου Ελευθερίου: «Η επιστολή», «Κλείσ' το παράθυρο», «Η αυλή», «Ποιος την ζωή μου». Το τελευταίο τραγουδήθηκε ξανά από τους αδελφούς Κατσιμίχα 20 χρόνια μετά. «Η αυλή» είναι ένα συγκλονιστικό τραγούδι όπου ο ποιητής σκύβει με τρυφερότητα πάνω από το ανώνυμο θύμα βασανιστηρίων (επί επταετίας) στην οδό Μπουμπουλίνας.

Δεύτερη ολοκληρωμένη συνάντηση Ελευθερίου–Θεοδωράκη έγινε στο «Οκτώβρης '78» με τον Γρηγόρη Μπιθικώτση. Ο Μάνος Χατζηδάκης συναντά τον Ελευθερίου με 6 τραγούδια του στον δίσκο «Ο οδοιπόρος, το μεθυσμένο κορίτσι και ο Αλκιβιάδης» (1973). Ένας διαφορετικός Χατζηδάκης συνομιλεί με έναν επίσης διαφορετικό Ελευθερίου.

Η «Θητεία» των Γιάννη Μαρκόπουλου, Μάνου Ελευθερίου (1974), διεκδικεί μία από τις πρώτες θέσεις στους κλασικούς ελληνικούς δίσκους. Τα «Μαλαματένια λόγια» και αργότερα τα «Παραπονεμένα λόγια» ή «Τα λόγια και τα χρόνια τα χαμένα», παραπέμπουν αυτομάτως στους Μαρκόπουλο–Ελευθερίου. Το έργο ταυτίστηκε με τον αντιδικτατορικό αγώνα και εξέφρασε όλη την μεταπολιτευτική περίοδο. Η «Θητεία» γράφτηκε με τη μορφή όπερας, ως ένα τραγούδι–ποταμός, αντίστοιχο με έργα του Θεοδωράκη

«Τα λόγια και τα χρόνια τα χαμένα
και τους καημούς που σκέπασε καπνός
η ξενιτειά τα βρήκε αδελφωμένα
κ' οι ξαφνικές χαρές που ήρθαν για μένα
ήταν σε δάσος μαύρος κεραυνός».

Γίνεται αναφορά στον Χρήστο Λαμπράκη: «Η μοίρα κι ο καιρός το 'χαν ορίσει / Παρασκευή το βράδυ στις εννιά / η νύχτα χίλια χρόνια να γυρίσει», και στον Άρη Βελουχιώτη: «Του κόσμου ποιός το λύνει το κουβάρι; / Ποιός είναι καπετάνιος στα βουνά;»

Εδώ είναι εμφανείς οι επιρροές της δημοτικής παράδοσης, του Σολωμού και του Σεφέρη. Ο δίσκος «Σεργιάνι στον κόσμο» του Γιάννη Μαρκόπουλου κυκλοφόρησε το 1979, με 5 τραγούδια του Μάνου Ελευθερίου, μεταξύ αυτών τα εμβληματικά «Παραπονεμένα λόγια». Τα τραγούδια ερμήνευσε ο Γιώργος Νταλάρας. Ο Μάνος Ελευθερίου έκανε το 1976 τον δίσκο «Σεργιάνι στον Παράδεισο» με τον συνθέτη Βασίλη Δημητρίου και τραγουδιστές τους: Σωτηρία Μπέλλου, Έλενα Κωστή, Γιάννη Μπογδάνο. Πιο γνωστό το «Δυό πόρτες έχει η ζωή.»

Ο Θάνος Μικρούτσικος με τον Μάνο Ελευθερίου δημιουργούν τον δίσκο «Τροπάρια για φονιάδες», καθαρά πολιτικός δίσκος, που αφορά τους Νίκο Πλουμπίδη, Γιώργο Χειμωνά, Τσε, Ρόζα Λούξεμπουργκ, Αλέκο Παναγούλη, Κώστα Μίχο, Μακρυγιάννη, Καρυωτάκη, Ρεμπώ, Λόρκα και την αδελφή του ποιητή Αγγελική. Είναι κρυστάλλινα, αιμάτινα, τολμηρά τραγούδια. Τραγουδούν η Μαρία Δημητριάδη και ο Γιώργος Μεράντζας. Χαρακτηριστικότερο τραγούδι «Είσαι η Πρέβεζα και το Κιλκίς» που πρωτοκυκλοφόρησε στην ποιητική συλλογή «Τα ξόρκια» το 1973 «ω πολιτεία με το βράδιασμα κοντά στους ταρσανάδες,/ στην αγορά, στον καφενέ και στο

ποδόσφαιρο,/ είσαι η Πρέβεζα, τα Γιάννενα και το Κιλκίς,/ το Μεσολόγγι, ο Πόντος κι η Ερμούπολις.»

Με τον Ηλία Ανδριόπουλο συνεργάστηκε ο Μάνος Ελευθερίου στο δίσκο «Γράμματα στον Μακρυγιάννη και άλλα λαϊκά» (1979). Τραγουδούν Δημήτρης Καλογιάννης–Άλκηστις Πρωτοψάλτη. Ξεχωρίζει το τραγούδι «Θα σε ξανάβρω στους μπαξέδες». Με τον ίδιο συνθέτη έκαναν τον δίσκο «Ξένες πόρτες» (1985) και τραγουδά η Σωτηρία Μπέλλου. Η δεκαετία του '80 και του 2000 είναι λιγότερο παραγωγική για την δισκογραφία του Μάνου Ελευθερίου. Τότε θα συνεργαστεί με δύο συνθέτες μπουζουξήδες, τον Χρήστο Νικολόπουλο και τον Θανάση Πολυκανδριώτη. Το 2013 οι εκδόσεις Μεταίχμιο παρουσίασαν τον τόμο: «Μάνος Ελευθερίου, Τα λόγια και τα χρόνια, 1963 – 2013». Σύνολον 417 τραγουδιών που μελοποιήθηκαν από την αρχή της διαδρομής του Μάνου Ελευθερίου. Υπάρχουν τραγούδια που ξεχώρισαν στην πρώτη εκτέλεση ή άλλα που αναδείχθηκαν σε νεότερες ερμηνείες. Ο Μάνος Ελευθερίου συνεργάστηκε και με άλλους συνθέτες, όπως: Γιώργο Ζαμπέτα, Αντώνη Βαρδή, Σταύρο Κουγιουμτζή, Παντελή Θαλασσινό, Διονύση Τσακνή, Λουκιανό Κηλαηδόνη, Χρήστο Θηβαίο, Μπάμπη Στόκα, Γιάννη Ζουγανέλη, Σταμάτη Κραουνάκη, κ.α. Περίπου 110 είναι οι τραγουδιστές που έχουν ερμηνεύσει στίχους του Μάνου Ελευθερίου, όπως: Στέλιος Καζαντζίδης, Λαυρέντης Μαχαιρίτσας, Πέτρος Γαϊτάνος, Χρήστος Θηβαίος, Κώστας Μακεδόνας, Γιάννης Κούτρας, Σωκράτης Μάλαμας, Ελένη Βιτάλη, Ελένη Τσαλιγοπούλου, Μαρία Φαραντούρη, Άννα Βίσση, Πέγκυ Ζήνα, Δήμητρα Γαλάνη, Ελένη Δήμου, Φωτεινή Βελεσιώτου, Νένα Βενετσάνου, κ.α.

Το 1960 στα Ιωάννινα, στη διάρκεια της στρατιωτικής του θητείας άρχισε να γράφει ποιήματα και θεατρικά έργα. Η πρώτη ποιητική συλλογή του Μάνου Ελευθερίου ήταν ο «Συνοικισμός» (1962). Ακολούθησαν «Τα ξόρκια» από τις εκδόσεις Ύψιλον (1973), «Αγρυπνία για το σκοτεινό τρυγόνι στην εκκλησία του προφήτη Ελισαίου», εκδόσεις Αμοργός 1975, «Τα νεκρά καφενεία» Καστανιώτης (1997), «Η πόρτα της Πηνελόπης» Γαβριηλίδης (2003), «Τα ομοιοκατάληκτα» Μεταίχμιο (2018). Τα τελευταία είναι μια προσωπική επιλογή του Μάνου Ελευθερίου από παλαιότερα και νέα ανέκδοτα γραπτά, συνθεμένα με την τεχνική της παραδοσιακής ρίμας, τα οποία παρουσιάζουν ανάγλυφα την άρρηκτη ενότητα ποίησης-στιχουργικής στο έργο και την πορεία του.

Ο Μάνος Ελευθερίου σε ώριμη ηλικία στράφηκε και στην πεζογραφία. Έγραψε τη νουβέλα «Το άγγιγμα του χρόνου» Καστανιώτης (1994), «Είναι αρρώστια τα τραγούδια» Καστανιώτης (2002), μια συλλογή κειμένων του Ελευθερίου για στιχουργούς, τραγουδιστές, συνθέτες του ελληνικού τραγουδιού, από το περιοδικό «Δίφωνο» και μία ανθολογία κειμένων «Μια πόλη στη λογοτεχνία, Ερμούπολη» Μεταίχμιο (2004). Είχε εκδόσει δύο λευκώματα: «Ενθύμιο Σύρου, φωτογραφίες και καρτ-ποστάλ 1860-1950» Γνώση (1993) και «Νεοκλασική Ερμούπολη» Ελληνικά Γράμματα (2000), ενώ ακολούθησε το 4τομο έργο «Το θέατρο στην Ερμούπολη του 20^{ου} αιώνα», έκδοση του Δήμου Ερμούπολης, σπάνιας ερευνητικής μεθοδολογίας εργασία, με υλικό που είχε συλλέξει ο ίδιος. Έτσι αναδύθηκαν πρωταγωνιστές και ντίβες του θεατρικού παρελθόντος που επισκέφτηκαν την ακμάζουσα Ερμούπολη. Το πρώτο

του μυθιστόρημα «Ο καιρός των Χρυσανθέμων» Μεταίχμιο (2004) του απέφερε το Κρατικό Βραβείο Μυθιστορήματος 2005. Ο Μάνος Ελευθερίου αναβιώνει τον 19^ο αιώνα, εποχή δράσης των μεγάλων ρομαντικών πρωταγωνιστριών, όπως η Ευαγγελία Παρασκευοπούλου, εγκαινιάζοντας ένα είδος ιστορικού χρονικού, χωρίς σαθρή νοσταλγία, που μόνο στα σπουδαία έργα της ευρωπαϊκής μυθιστοριογραφίας συναντάμε (Μπαλζάκ, Φλομπέρ, Ντίκενς). Ακολούθησε το μυθιστόρημα «Η γυναίκα που πέθανε δύο φορές» Μεταίχμιο (2006), όπου με το ίδιο πνεύμα μεταφέρθηκε στην εποχή των Δεκεμβριανών για να αναστήσει την διάσημη ηθοποιό Ελένη Παπαδάκη που εκτελέστηκε από μέλη του ΕΛΑΣ (1944). Οι σελίδες του βιβλίου δεν καταγγέλλουν, απλώς θρηνούν σιωπηλά, γεγονότα που αποσιωπήθηκαν και λησμονήθηκαν. Με προτροπή του στήθηκε η προτομή της έξω από το θέατρο «Απόλλων» στην Ερμούπολη. Ακολούθησαν το μυθιστόρημα «Ο άνθρωπος στο πηγάδι» Μεταίχμιο (2008), η συλλογή διηγημάτων «Η μελαγχολία της πατρίδας μετά τις ειδήσεις των οκτώ» Μεταίχμιο (2008), ο μονόλογος «Ο γέρος χορευτής» Μεταίχμιο (2010), το μυθιστόρημα «Πριν απ' το ηλιοβασίλεμα. Μία ιστορία αγάπης» Μεταίχμιο (2011), το χρονικό «Μαύρα μάτια. Ο Μάρκος Βαμβακάρης και η συριανή κοινωνία στα χρόνια 1905-1920» Μεταίχμιο (2013), το μυθιστόρημα «Φαρμακείον Εκστρατείας» Μεταίχμιο (2016), το οποίο είναι μακράν το καλύτερό του, με πολλά αυτοβιογραφικά στοιχεία, ειδικά προς το τέλος. Ο μονόλογος «Ο πατέρας του Άμλετ» Μικρή Άρκτος (2017), ανέβηκε στο θέατρο «Θησείο» τον Οκτώβρη του 2017. Το τελευταίο του μυθιστόρημα «Άνδρες του αίματος» Μεταίχμιο (2019), είναι μία σκοτεινή αλληγορία καταγγελίας του σατανικού τεχνουργημένου καθεστώτος ελέγχου και λογοκρισίας, που αφορά στην πραγματικότητα όλη την ανθρωπότητα.

Ο Μάνος Ελευθερίου έγραψε επίσης παιδικά παραμύθια: «Ένα καράβι μία φορά» Ωκεανίδα (1997), «Η γάτα που ήθελε να γίνει πουλί» Ελληνικά Γράμματα (2000), κ.ά. Συμμετείχε σε συλλογικά έργα, όπως: «Έρωτας σε πρώτο πρόσωπο» Κέδρος (1997), 29 ιστορίες διαφόρων λογοτεχνών, «Το Χαλάνδρι που γνώρισα» Ευριπίδης (2005). Ήταν συνεργάτης του "Reader's Digest" (1963-1979), ενώ έκανε ραδιοφωνικές εκπομπές από τη δεκαετία του '90 στον «Αθήνα 9,84» και στο «Δεύτερο Πρόγραμμα», με θέμα πάντα το ελληνικό τραγούδι (συνεντεύξεις, αναλύσεις, παρουσίαση τραγουδιών). Το 2013 βραβεύτηκε από την Ακαδημία Αθηνών, για το συνολικό του έργο, με το βραβείο «Κώστα και Ελένης Ουράνη».

Είχε δηλώσει κάποτε: «Τα τραγούδια που έχω γράψει τα φοβάμαι, μήπως βγούνε κάποια μέρα αληθινά».

Ένα μικρό απάνθισμα στίχων του:

«Παραπονεμένα λόγια έχουν τα τραγούδια μας,
γιατί τ' άδικο το ζούμε, μεσ' απ' την κούνια μας»

«Άλλος για Χίο τράβηξε κι άλλος για Μυτιλήνη,
κι άλλος στις Σύρας τα στενά, αίμα και δάκρυα χύνει».

«Τα τραγούδια που 'χουν αίμα και καρδιά
είναι αρρώστια που δεν γίνεται καλά».

«Στα χρόνια της υπομονής
δε μας θυμήθηκε κανείς».

«Οι ελεύθεροι κι ωραίοι
ζουν σε κάποιες φυλακές».

Τον Οκτώβριο του 2010 κυκλοφόρησε το μεγάλο συνθετικό ομοιοκατάληκτο ποίημα του Μάνου Ελευθερίου «Ο Νοητός Λύκος», που καταγράφει την ολιγόλεπτη επίσκεψη του ποιητή στον Άδη, ακολουθώντας τον Άγγελο του. Τον Οκτώβρη του 2018, το έργο παρουσιάστηκε ως μουσικό δράμα σε θεατρική προσαρμογή και μουσική του Γιώργου Ανδρέου, στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών. Αλλά ποιος είναι «Ο Νοητός Λύκος»;

«Ο νοητός λύκος είναι ο χρόνος.
Των αισθημάτων πάντα κηπουρός.
Ο έφεδρος της λύπης δολοφόνος.
Ο νοητός ο λύκος είναι Κρόνος.
Στα μέγαρα της νύχτας θυρωρός.
Του στέμματος των όρκων πατροκτόνος.

Και Κάτω Κόσμος είναι πάντα η Σμύρνη.
Πλαστήρας, Βενιζέλος. Το Γουδί.
Στο αίμα η Βασιλεύουσα. Κοφίνι
με τ' άπλυτα της Γης. Το κομποσκοίνι.
Ο αυτοκράτωρ πίσω από το ναδίρ.
Ο Σολωμός κι ο Κάλβος. Η Σελήνη».

Βιβλιογραφία

- Γεωργουσόπουλος Κωνσταντίνος, Ο Μάνος της Χαρμολύπης, ΤΟ ΒΗΜΑ, Βιβλιοδρόμιο, 4-5 Αυγούστου 2018.
- Ημερολόγιο 2019: Μάνος Ελευθερίου, Πως το 'φεραν η μοίρα και τα χρόνια, να μην ακούσεις έναν ποιητή, εκδόσεις Μεταίχμιο, Αθήνα 2019.
- Μετρονόμος, τεύχος 58, Οκτώβριος – Δεκέμβριος, 2015.
- Συριανά Γράμματα, Τεύχος 4, Περίοδος Β', Μνήμες για τον Μάνο Ελευθερίου, Δεκέμβριος 2018.
- Σουλιώτης Γ. Δημήτριος, Ο Μάνος Ελευθερίου και ο αρχέγονος πόνος της δημιουργίας, Οκτώβριος 2018.
- www.artcoremagazine.gr/.../nees-kiklofories-ta-omoiokatalikta-tou-manou-eleutheriou
- www.metaixmio.gr/el/products/άνδρες του αίματος

Ομιλία της Εφόρου του Συνδέσμου Κυρίας Ντίνας Ανδρωμένου-Συκουτρή

Μάνο Ελευθερίου - Ταξίδη, καλησπέρα....

Είσαι εδώ. Άκου λοιπόν: οι επαΐοντες θα μιλούν χρόνια, νομίζω, για το έργο σου... Ο καθένας, από τη δική του σκοπιά.

Εγώ, θα πω αυτά που οι άλλοι τα προσπερνούν επιφανειακά. Ή από άγνοια ή από φόβο.

Στη Νεάπολη, στο σπίτι σας, δίπλα στις Ελισσώς, έξι – επτά χρονών, είδα το πρώτο θεατρικό έργο με σκηνοθέτη και πρωταγωνιστή Εσένα, δώδεκα – δεκατριών ετών. Τα κορίτσια της γειτονιάς που τόσο όμορφα τα περιγράφεις στους στίχους σου, με έσερναν κυριολεκτικά εμένα και το σκαμνάκι μου. Η Ελισσώ, οι αδελφές Δέσποινα Μπουγιούρη – Τρίντζαλη και Ευαγγελία Μπουγιούρη- Νερομυλιώτη, η Ελένη, η Λιλή η συμμαθήτριά μου και η Ντίνα, όλες αδελφές Κουλούρα, η Μαρία η Ρούσσου, η Ιωάννα, το Μαράκι και άλλες. Στο τέλος της παράστασης, η αγαπημένη κυρία Ευδοξία, η μητέρα σου, μας έδινε καραμέλες λουκουμάτες, από του Κοκολάτου το ψιλικατζίδικο, που ήταν δίπλα στο καφενείο του παππού σου. Εκεί, πάνω στο τεζιάκι που υπήρχαν τα γυάλινα βάζα με το γλυκό κουταλιού στην αράδα, απολαμβάναμε τα παιδιά το τελευταίο σιρόπι που μας έβαζε η κυρία Ευδοξία σε γυάλινα πιατάκια. Εκεί, επίσης, οι αγαπημένες φίλες της, η Ροσσολίτσα Ροσσολάτου - Ζησίδου, η θεία μου και η Χρυσάνθη Ζησίδου-Συκουτρή, η μητέρα μου, ήταν η αχώριστη τριάδα της γειτονιάς των νεανικών τους χρόνων και μέχρι να τις χωρίσει η ζωή.

Για ό,τι αγαπούσες φρόντιζες να μαθαίνεις και να βοηθάς αθόρυβα τους ανθρώπους. Όταν εσύ είχες φοβερές ανάγκες που τις γνώριζαν ελάχιστοι. Ήσουν δίπλα σε αγαπημένους ανθρώπους, ένας εκ των οποίων ήταν ο Βαγγελάκης ο Ρούσσο, που δεν προλάβαμε να τον επισκεφθούμε μαζί την τελευταία φορά στη Στέγη Αγάπης, που πηγαίναμε τακτικά με τον κύριο Παναγιώτη Βοκοτόπουλο και τον Στέφανο Προβελέγγιο. Με συγκλόνισε η εικόνα να σε δω να κλαίς όταν μου ζήτησες να σε πάω στη Στέγη Ανηλίκων και Εφήβων και είδες αυτά που δύσκολα «βλέπουν» περνώντας απ' έξω οι άλλοι. Και με τον τρόπο σου τους στήριξες μέχρι την τελευταία σου στιγμή. Όπως επίσης, τη Μεγάλη Παρασκευή πριν από 2 χρόνια, μετά το τέλος της περιφοράς του Επιταφίου πάνω από τα μνήματα, έμεινες από τους τελευταίους και πάλι έκλαιγες. Δεν θα ξεχάσω ποτέ το κουζινάκι στην 28^η Οκτωβρίου στο σπίτι σου, όταν μου έφτιαχνες ένα ζεστό αφέψημα. Και μαλώναμε για τη ζάχαρη... Εκεί, τα λέγαμε όλα. Τώρα καταλαβαίνω γιατί

δεν ήθελες όταν είχες άλλα ραντεβού να έλθω. Περιφρουρούσες πάντα αυτόν που πραγματικά θεωρούσες δικό σου. Και κείνη η Πέμπτη, απών από το σπίτι. Ήταν η jour fixe με την αγαπημένη σου Αμαλία Μεγαπάνου, για συζήτηση με γεύμα.

Εκείνο που με τρόμαξε όμως πιο πολύ από όλα, ήταν τα λόγια που μου είπες στη Λαλακιά. Σοβαρός, χωρίς εκείνο το ανεπαίσθητα ειρωνικό χαμόγελο, κοιτάζοντας προς τον Αη Γιώργη του νεκροταφείου.

«Ντίνα, όταν πεθάνω, θα σκυλέψουν στο σώμα μου, θα το κάνουν κομμάτια, θυμήσου το».

Και τρεμόσβηνε το κεράκι που καθημερινά άναβες στο σπίτι σου.

Ευτυχώς, γι' αυτό που καταθέτω τώρα, βρέθηκε να υπάρχει γραμμένο πριν από χρόνια. Και συ δημιουργούσες γνωρίζοντας μέσα σου, το κάτι παραπάνω... Άφησες ανεξίτηλο το αποτύπωμά σου στους γρανίτες της οδού Θεσσαλονίκης προς τη Λαλακιά, στο αγαπημένο όλης της γειτονιάς 4^ο δημοτικό σχολείο, στο λιμάνι της Ερμούπολης κοιτάζοντας τη θάλασσα. Στο Ιστορικό Αρχείο της Ερμούπολης, στη Δημοτική Βιβλιοθήκη επίσης, στο προσωπικό όλων αυτών, που δημιούργησες μαζί τους άρρηκτη σχέση.

Από σένα έμαθα ακριβώς πως σώζεται η Ιστορία. Με την αγάπη, προσωπική έρευνα και προσφορά. Να μην κρατάμε τίποτα που δημιούργησαν οι άλλοι για ίδιον όφελος αλλά να τα καταθέτουμε εκεί που οι επόμενες γενιές θα μπουν για να δημιουργήσουν.

Μάνο, πέρασες τη ζωή σου και το έργο σου στην αθανασία, Μόνος σου. Αγάπησες πολύ τους ανθρώπους, αυτούς που οι άλλοι αγνοούν ηθελημένα ή αθέλητα. Δικαίωσες όλους τους πρόσφυγες όλης της Γής, με τη «Μικρά Ασία» σου. Γιατί τελικά, όλοι πρόσφυγες είμαστε....

Καλό ταξίδι, Ταξίδη αγαπημένε...

Στη συνέχεια απάγγειλε το παρακάτω ποίημα

Αφιέρωμα στον Μάνο

από τον Τάκη Κυριτσόπουλο

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ

Λεν πως, σαν φεύγει ο ποιητής
για μακρινό ταξίδι,
η φύση ακέρια πάλλεται
κι αδειάζει το φεγγάρι.

Ακόμα, λεν πως όρθιος σηκώνεται ο αγέρας
και πως σωπαίνουν οι καιροί,
ρηχαίνουν οι ψυχές μας,
πως μας περικυκλώνουνε απόνερα δακρύων,
ίσαμε να'ρθει ο κεραυνός
να σκάψει το σκοτάδι.

Όμως δε φεύγει ο ποιητής,
κρύβεται στ' όνειρά μας,
ταρακουνά τον ύπνο μας,
μας πνίγει στο βυθό του.
Μιλάει σε γλώσσα μητρική
γι ανέφικτες πατρίδες
και για χαμένα σήμερα
και ένοχες αλήθειες.

Γίνεται κύμα ο ίσκιος του
να μας βροντά την πόρτα
κι ύστερα πιάνει αμανέ
ως να τελειώσει η ανάσα.
Και πάει να βρει την άνοιξη,
να βρει το καλοκαίρι,
τα λόγια του φεγγοβολούν
σαν χίλια πεφταστέρια.

Κι όλο ταψήλου πέτεται
κι όλο στη Γης γυρνάει
στη Γης, που οι πίκρες κι οι χαρές
γερνάνε πλάι πλάι...

Η κ. Τσακιρίδου μας έστειλε το παρακάτω κείμενο

Στον Μάνο Ελευθερίου

Στον αγαπημένο μας Μάνο, φίλο, ποιητή και λογοτέχνη που διάβασε τη ζωή και τη μετέτρεψε σε στίχο δυνατό.

Στον διανοούμενο που φώτισε τον άνθρωπο και τον έκανε να βγει από τη μιζέρια του.

Στον στοχαστή με την ιδιαίτερη ευαισθησία στην καταγραφή της πραγματικότητας.

Στον στιχουργό που μίλησε στις καρδιές όλων και ιδιαίτερα των νέων, που γαλούχησε και θα γαλουχεί γενιές με τους αθάνατους στίχους του.

Στον εξαιρετικό άνθρωπο που πλησίασε τον συνάνθρωπο και τον βοήθησε λυτρωτικά στις δύσκολες στιγμές του.

Σ' αυτόν τέλος, που οι στίχοι του είτε με το συμβολισμό, είτε με την απλή, ξεκάθαρη σημασία τους θα είναι φωτεινός οδηγός σε κάθε βήμα της ζωής μας.

Ελένη Τσακιρίδου – Αδαμαντίδου,
μέλος «Συνδέσμου Συριανών», φιλόλογος

Με την ευκαιρία αυτή παραθέτομε ένα σχετικό κείμενο που μας έστειλε ο Συμπατριώτης μας κ. Θάνος Θραψιάδης.

Ο Μάνος Ελευθερίου

Ο Μάνος Ελευθερίου μας άφησε μια μέρα που το «Μάτι» του Θεού αντανakλούσε όλα τα δεινά των ανόητων και αυτοκαταστροφικών ανθρώπων.

Ο ίδιος ήθελε να «φύγει» ήσυχα, να μην ενοχλήσει τους συνανθρώπους του, να μην ειδωλοποιηθεί, να μην συντηρήσει τις κακίες, να μην μείνει στην μνήμη των γύρω του σαν ένα αστέρι που έκανε ,ακόμα και τον θάνατό του, μέρος μιας επίγειας παράστασης..

Έτσι και «έφυγε».. Η έξοδός του, τελετουργικά, έγινε όπως την επιθυμούσε, όμως, έστω κι αν γύρω του -φτάνοντας μέχρι τον αγαπημένο του τόπο , την Σύρα- ένα μαύρο σύννεφο κατέκλυζε το Σύμπαν , η ψυχούλα του δεν χωνεύτηκε μέσα στην μεγάλη φωτιά.. Έφυγε σαν κεράκι, όπως έζησε σαν κεράκι, όλη του τη ζωή.. Έφυγε σαν αεράκι, όπως φυσούσε σαν αεράκι και έντυνε τις δύσκολες ζωές μας με στίχους και τραγούδια, από αυτά που χαράκωσαν τη ζωή μας μια για πάντα..

Έφυγε σαν αεράκι... Οι άνθρωποι δεν έκλαψαν γοερά με το φευγιό του.. Δεν οργανώθηκαν μαζικές συλλυπητήριες εκδηλώσεις , δεν τις ήθελε, άλλωστε.. Καίτοι, ο ίδιος «κρυβόταν» πίσω από τις «γρίλιες» μιας ιδιότυπης προσωπικής συστολής και αβεβαιότητας , ο κόσμος δεν έκρυψε την αγάπη του και τα τρυφερά του συναισθήματα απέναντι στην στιχουργική του «εικονογραφία» -μερικές φορές θα τολμούσα να πω και «αγιογραφία»-, που δεν είχε, σε καμία περίπτωση την απλότητα μιας γνήσιας λαϊκής φωνής.. Ω, αυτό κι αν ήταν το μεγαλείο του Μάνου: αγγίζοντας «σουρεαλιστικούς» τόνους , τους έβαλε στο στόμα του λαού, έτσι, που συνειδητοποιήσαμε ότι «η ψυχή της ψυχής» δεν έχει φόρμες και όρια, «η φωνή της φωνής» δεν έχει φθόγγους και και τονικές ιδιομορφίες , η «γλώσσα της γλώσσας» δεν έχει ιδιωτισμούς και τεχνικές, μόνο αλήθεια συναισθημάτων έχει , έναν σπαρακτικό ειρμό ανθρώπινων ήχων, εικόνων και εμμονικά επαναλαμβανόμενων μορφών, που δεν είναι μέσα περιγραφικά ούτε «ποιητική αδεία» μέσα εντυπωσιασμού, αλλά βαθειά κρυμμένοι «άγγελοι» στο υποσυνείδητό μας κόντρα στις δαιμονικές μας απειλές..

Έτσι, λοιπόν, δρασκελίσε, ήδη, ο Μάνος – ήθελε δεν ήθελε- το κατώφλι της Αθανασίας και τα τραγούδια του έγιναν μέρος της λαϊκής φωνής .. Έτσι το «φευγιό» του τον έφερε πιο κοντά μας, ήθελε δεν ήθελε, έτσι, η σκιά του τον πήρε με το ζόρι από την «Σκιά» και τον έβγαλε από τις

μισοσκότεινες γρύλλιες, απόπου, σαν « άτακτο» παιδί, χωρίς, ωστόσο, «σκανταλιές», ατένιζε τον κόσμο..

Έτσι κι εμείς δρασκελίσουμε το κατώφλι του - ήθελε δεν ήθελε- και μπορέσαμε να περπατήσουμε στην γειτονιά του, αλλά και στην δική μας, ζωντανεύοντας την αγαπημένη μας Σύρα μέσα από την άοκνη συλλεκτική του μανία και την άφθαστη, ζωντανή περιγραφική του δεινότητα , χιούμορ και τελειομανία..

Έχουμε πολλά να μάθουμε, ακόμα, από σένα, Μάνο και ευχαριστούμε.. ..

Θάνος Θραψιάδης,

Σύρος 12 Μαρτίου 2019

Πληροφορούμε του αναγνώστες μας ότι ο λόγος που δεν συμπεριλάβαμε την ομιλία του κ. Κώστα Λογαρά, είναι επειδή δεν μας έδωσε άδεια για δημοσίευση

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΣΥΡΙΑΝΩΝ

Έτος Ιδρύσεως 1900

Πατριωτικό - Πολιτιστικό - Φιλανθρωπικό Σωματείο

3ης Σεπτεμβρίου 56 - 5ος Όροφος

10433 Αθήνα

Τηλ & Φαξ : 210 8226785

E-Mail : syn.syrianon@gmail.com

: synsyrianon@synd.gr

Ιστοχώρος : www.synd.gr

Ηλεκτρονική Διαδικτυακή Έκδοση

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΣΥΡΙΑΝΩΝ

Ενημερωτικό Περιοδικό

Έτος 24ο - Τεύχος 92

ΙΑΝ – ΦΕΒ - ΜΑΡ 2019

ISSN 2241 - 9497

Υπεύθυνος Έκδοσης

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΒΑΦΙΑΣ

Πρόεδρος Συνδέσμου

Δημιουργία - Ενημέρωση

Κώστας Ν. Παπαολίζος

Διόρθωση κειμένων

Ασπασία Τριανταφυλλίδου

Χρήστος Θανόπουλος

Συνεργάτες παρόντος τεύχους αλφαβητικά

Δημήτρης Βόϊκος

Χρήστος Θανόπουλος

Τάκης Κυριτσόπουλος

Μαρία Ρώτα

Νίκος Σαλίβερους

Γεώργιος Σαρλής

Δακτυλογράφηση Κειμένων

Χρήστος Θανόπουλος

Ασπασία Τριανταφυλλίδου

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΑΠΟ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Τα ενυπόγραφα [κείμενα](#) εκφράζουν τις προσωπικές και μόνο θέσεις των [συνεργατών](#) συγγραφέων τους και συνεπώς δεν απηχούν τις θέσεις του εντύπου μας, το οποίο όμως διατηρεί το δικαίωμα να τα τροποποιεί όταν αυτό κριθεί αναγκαίο.

Ψηφιακή Εκτύπωση Περιοδικού από την «Γράμμα Εικόνα» του Νίκου Χατζίρη
Ζακύνθου 16 – 11361 Αθήνα Τηλ 2108841197

“ΑΝΟΙΞΙΣ”

Η ωραιότερη εποχή του χρόνου

Από την κ. Μαρία Ρώτα

Άνοιξη ονομάζεται, όπως μας είναι γνωστό, η μια από τις τέσσερις εποχές του χρόνου που περιλαμβάνει τους μήνες Μάρτιο, Απρίλιο, Μάιο.

Η ονομασία Άνοιξις, σύμφωνα με παλαιά λεξικά θεωρείται σαν απόδοση ή ερμηνεία της αρχαίας ελληνικής λέξης “έαρ”. Οι ειδικοί φιλόλογοι αναφέρουν ότι ετυμολογικά η λέξη έαρ σχετίζεται απ’ ευθείας με τη λέξη «αήρ» που σημαίνει μεταξύ και άλλων ερμηνειών, τον καιρό, την ατμοσφαιρική κατάσταση (ιδιαίτερα την ώρα της αυγής ή του πρωινού).

Ο Άνθιμος Γαζής (έκδοση 1835) αναφέρει ότι έαρ είναι η άνοιξη και σημαίνει την εποχή του έτους την οποία «ανοίγει ο καιρός» οπότε εμφανίζεται ο ωραίος και ευχάριστος καιρός που ευωδιάζει την ατμόσφαιρα που ιδιαίτερα βοηθάει τα φυτά και τα δέντρα να πρασινίζουν τα φύλλα και να χαρίζουν στον άνθρωπο τα πανέμορφα διαφόρων χρωμάτων λουλούδια αλλά και πολύ ωραίους καρπούς.

Όλοι οι λαοί, όλων των χωρών του κόσμου που γνωρίζουν, έστω και με μικρή διάρκεια την άνοιξη, η εποχή αυτή θεωρείται ως η ωραιότερη εποχή του χρόνου και πολλοί λαοί την εορτάζουν ως να είναι «...μία πανήγυρις της Φύσεως» όπως την χαρακτήρισε ο Γκαίτε σε ένα κείμενο του. Ένας άλλος Γάλλος ιστορικός του 18^{ου} αιώνα είχε γράψει: « Άνοιξις είναι: αρωματώδεις ασπασμοί της Φύσεως προς τα ζωντανά πλάσματα της Δημιουργίας!». Νομίζω ότι είναι ο ωραιότερος χαρακτηρισμός που γράφτηκε ποτέ ή ακούστηκε για την πανέμορφη αυτή εποχή του χρόνου. Κι ένας άλλος Γάλλος ο Παρνύ, συγγραφέας, δεν παρέλειψε να τονίσει σε γραπτό κείμενό του ότι: «Η άνοιξις θα μας εφαινότο πολύ ολιγώτερον θελκτική, ένα δεν ηκολούθει κατά πόδας τον χειμώνα».

Φυσικά υπάρχουν και άλλοι συγγραφείς που αμφισβητούν τα τόσα ωραία και θετικά σχόλια. Και βέβαια αυτό οφείλεται σε περιοχές του πλανήτη που ο χειμώνας κρατάει πολύ. Συχνά δεν υπάρχει και χιόνι και πολύ κρύο. Και αναφέρει ένας άλλος συγγραφέας: «Οι κάτοικοι μερικών βορείων πόλεων υποψιάζονται....μόλις την ύπαρξιν της ανοίξεως....και τούτο χάρις εις τας πληροφορίας των ημερολογίων των»!!

Υπάρχουν βέβαια και συγγραφείς που αντιλαμβάνονται την άνοιξη στο πλήρες μεγαλείο της. Άλλος την χαρακτηρίζει ως την «παιδική ηλικία του έτους» ενώ ένας άλλος Γάλλος βεβαιώνει ότι: «η άνοιξις είναι μια φυσική ανάστασις, είναι η υλοποιημένη ιδέα της αθανασίας».

Όμως όλοι μας φυσικά γνωρίζουμε ότι εκτός από τους σοφούς, τους ποιητές και στους συγγραφείς, η άνοιξη ενέπνευσε τους καλλιτέχνες όλων σχεδόν

των χώρων, οι οποίοι απολαμβάνουν όλα τα εαρινά (ανοιξιάτικα) θέλγητρα. Οι πιο γνωστοί στην ιστορία, έχοντας και παγκόσμια φήμη είναι οι πίνακες των ζωγράφων που παρουσιάζουν την Άνοιξη με τα υπέροχα χρώματα της, όπως ο Γιόχανσον, ο Μιλλέ, ο Μποτιτσέλι κ.α

Φυσικά και στην Ελληνική αρχαιότητα έχει αποδειχθεί ότι τα θετικά και άριστα συναισθήματα για την άνοιξη ήταν πολλά. Ο Όμηρος έψαλε την άνοιξη και την προσωποίησε ως μια από τις θεότητες των Ωρών, οι οποίες στους νεότερους χρόνους λατρεύονταν σε όλη την Ελλάδα.

Η Άνοιξη στα Ελληνικά τραγούδια.

Στα νεότερα τραγούδια του Ελληνικού λαού, η άνοιξη είναι η εποχή της απολύτρωσης, όχι μόνο από τα δεινά του χειμώνα, αλλά και από τα δεινά της δουλειάς. Την άνοιξη περιμένουν κατά την τουρκοκρατία οι κλέφτες για να φύγουν στα βουνά και να ζήσουν ελεύθεροι.

Η ομορφιά της άνοιξης καταμαγεύει κυριολεκτικά τη λαϊκή ψυχή και την εμπνέει όπως έχουμε ακούσει από όλα τα τραγούδια ακόμη και αυτά που δεν έχουν θέμα τους την άνοιξη που προσφέρει πλούσιο υλικό για ποιητικούς στίχους.

Είναι σημαντικό και σπουδαίο να θεωρείται η άνοιξη ο σταθμός που συνοδεύεται με μεγάλα και ευχάριστα γεγονότα.

Υπάρχουν πολλές παροιμίες πλούσιες σε υλικό για την άνοιξη, όπως: «Το χελιδόνι δεν φέρνει πάντα την άνοιξη» που σημαίνει ότι παρά το γεγονός ότι τα χελιδόνια παρουσιάζονται πάντα την άνοιξη, συμβαίνει συχνά να καθυστερούν οι όμορφες και χαρούμενες και ανθισμένες μέρες της εποχής.

Μια άλλη παροιμία: «Ένας κούκος δεν φέρνει την άνοιξη». Αυτό σημαίνει, βέβαια, ότι παρά το ότι ο Μάρτιος είναι ο πρώτος ανοιξιάτικος μήνας, συχνά δεν έχει σταματήσει ο χειμώνας και το κρύο να τον βασανίζει και φυσικά τους ανθρώπους που περιμένουν να χαρούν τον ωραίο και ευχάριστο καιρό.

Μια άλλη παροιμία του παρελθόντος έλεγε: «Άλλο δεν με εμάρανε, της άνοιξης το κρύο». Σε πολλές περιοχές της βόρειας χώρας μας ο Μάρτιος ονομάζεται Ανοιξιάτης, ως ο πρώτος μήνας της άνοιξης. Ανοιξιάτικη επίσης ονομάζουν την ασπροκόκκινη κλωστή που την 1^η Μαρτίου δένουν οι κοπέλες στα χέρια τους για να μη μαυρίζουν.

ΑΝΟΙΞΗ στην Ελλάδα! Η πιο όμορφη και παραδεισένια άνοιξη της γης. Είναι μια εποχή γεμάτη φως, δροσιά και αγνό, μεθυστικό άρωμα. Πλούσια και θεριεμένη πρασινάδα ακόμη και στους βράχους που κάπου – κάπου έχουν λίγο χώμα. Κι αυτά τα χορτάρια αγκαλιάζουν τ' αγριολούλουδα και μας προσφέρουν μια ωραία εικόνα. Μερικές φορές όταν βλέπουμε από μακριά αυτούς τους λόφους στο νησί μας το ανοιξιάτικο πρωινό αισθανόμαστε σαν

ένα πράσινο χαλί να'χει ξεδιπλωθεί πάνω στο βράχο. Το χώμα είναι λίγο και τα φυτά τα άγρια δεν ανεβαίνουν ψηλά.

Όμως γύρω τριγύρω απ' τα χωράφια με το περισσότερο χώμα, μας δείχνουν δυο εικόνες. Στη μέση σκάφτηκαν, δέχτηκαν τους σπόρους και τα φυτά αρχίζουν δίπλα – δίπλα να μεγαλώνουν έτοιμα να μας χαρίσουν τους καρπούς τους.

Στα πλάγια όμως των χωραφιών γύρω τριγύρω τ' αγριολούλουδα, ένα πλήθος αμέτρητο μας δίνουν μια ωραία πολύχρωμη εικόνα.

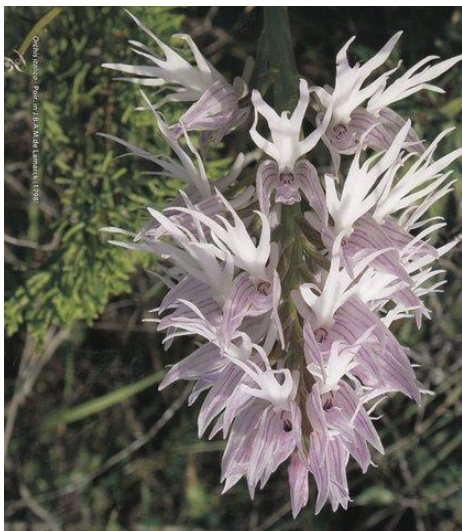
Μαργαρίτες άσπρες, κίτρινες, παπαρούνες κόκκινες, κρινάκια, αγριοβιολέτες, καμπανούλες, φασκομηλιές, πλήθος αμέτρητο από αγριολούλουδα με τόσα διαφορετικά και ωραία χρώματα. Όλη η φύση γιορτάζει τον Απρίλιο και τον Μάιο και μας καλεί κοντά της. Προσκαλεί τους ανθρώπους των πόλεων στην εξοχή για να χαρούν τις ομορφιές της.

Αυτή η σαγηνευτική ομορφιά της ανοιξιιάτικης γης είχε από παλιά επίδραση στην Ελληνική ψυχή. Το βλέπουμε στον διάκοσμο αρχαίων ναών και πάνω στις επιφάνειες τόσων αρχαίων αγγείων.

Ας προσέξουμε το καλλιτεχνικό ταλέντο των αρχαίων, αλλά και των νεότερων γλυπτών που σμίλεψαν τα μάρμαρα στα κιονόκρανα με τόσα λουλούδια και φύλλα.

Χιλιотραγουδημένη είναι η εποχή αυτή στην Ελλάδα. Την τραγούδησαν ευαίσθητες καρδιές και την χαίρονται οι άνθρωποι.

Καλή Άνοιξη !

Οι φωτογραφίες είναι από το βιβλίο «Φυτά των Κυκλάδων», Κώστα Καταγά

Συριανές ιστορίες

του Τάκη Κυριτσόπουλου

ΦΩΤΟ-ΚΟΚΚΙΝΟΣ

Η μικρή κοινωνία της πόλης μας θεωρούσε τον Κόκκινο το φωτογράφο και τον βοηθό του Ανέστη ως δύο κορυφές της φωτογραφικής τέχνης!

Το εργαστήρι τους δέσποζε απέναντι από το θέατρο «Απόλλων».

Παράλληλα διατηρούσαν μία μεγάλη βιτρίνα έκθεσης των φωτογραφιών τους στην οδό Ερμού, δίπλα στο κουρείο του Ψυχίτσα.

Ο Χαράλαμπος Κόκκινος ήταν εκείνη την εποχή ένας εξηντάχρονος άντρας με φαλάκρα, μυωπικά γυαλιά και σεβάσμιο άσπρο γενάκι.

Ο Ανέστης πάλι ήταν ένας εξαιρετικά κοντός άνθρωπος, μέσης ηλικίας, με σγουρά μαύρα μαλλιά, ο οποίος παιδιόθεν είχε έρθει στην Ερμούπολη μετά τη Μικρασιατική καταστροφή μαζί με εκατοντάδες άλλα προσφυγόπουλα.

Από το φωτογραφείο τους είχαν παρελάσει όλοι σχεδόν οι κάτοικοι του νησιού.

Στα τέσσερα φαρδιά ράφια της βιτρίνας που προαναφέραμε, εκτίθενταν ασπρόμαυρες φωτογραφίες προσώπων ανφάς, προφίλ ή σε τρουακάρ πόζες και ενίοτε ολόσωμες φωτογραφίες ενσταντανέ σε μπούστο ή μόνο... καλλίγραμμα γυναικεία πόδια με καλλίπυγους γοφούς άνευ λοιπών επεξηγήσεων!

Οι φωτογραφίες αντικαθίσταντο κάθε εβδομάδα με νέες. Ο Κόκκινος υπέγραφε κάθε φωτογραφία του με μολύβι και ανά τακτά χρονικά διαστήματα μετέβαινε στην Ευρώπη προς εμπλουτισμό του εξοπλισμού του εργαστηρίου του αλλά και προς εκμάθηση νέων τεχνικών.

Το φωτογραφείο απάρτιζαν διάφοροι συγκοινωνούντες μεταξύ τους χώροι. Στην είσοδο υπήρχε η αίθουσα υποδοχής με ένα καρυδένιο σκαλιστό γραφείο, 4 πολυθρόνες στυλ Louis Quatorze καθώς και ένας ευρύχωρος καναπές με ψάθινο ερεισίνωτο.

Το πάτωμα κάλυπτε υφαντό ταπέτο, την οροφή κοσμούσαν εξαίρετες οροφολογραφίες, που παρίσταναν την αναδυόμενη Αφροδίτη πλαισιωμένη από γυμνούς ακόλουθους, ίμερους και ερωτιδείς και οι τοίχοι όλοι έβριθαν από μεγεθύνσεις παλαιών φωτογραφιών.

Διάδρομος μακρύς με ανθοστήλες και ογκώδεις πίθους με φυτά εσωτερικού χώρου εκατέρωθεν, οδηγούσε σε τετραγωνισμένο αίθριο, όπου υπήρχε πηγάδι στο κέντρο του, περιβαλλόμενο από κλιμακωτές αλτάνες που θάλλανε ορτανσίες, κέντιες και αράπικα γιασεμιά. Δεξιά στο βάθος υπήρχε στούντιο με κεραμοσκεπή και ακριβώς πλάι του ο σκοτεινός θάλαμος εμφάνισης-επεξεργασίας και εκτυπώσεων.

Μολονότι τον καιρό εκείνο είχε αρχίσει να κάνει δειλά την εμφάνισή της η χρωμοφωτογραφία, με τη μέθοδο της διαχρωμίας, το εργαστήρι συνέχιζε απαρέγκλιτα την πατροπαράδοτη πρακτική της ασπρόμαυρης φωτογραφίας με τα ζεστά κοντινά πλάνα.

Ο Ανέστης παρόλο που λόγω του αναστήματος του δεν είχε καταφέρει ποτέ του.. να τοποθετήσει κερί αναμμένο σε μανουάλι εκκλησιάς, εντούτοις με τα χρόνια είχε εξελιχθεί σε αδιαφιλονίκητο μετρ των ενσταντανέ, σε οπερατέρ αλλά και σε αμπιγιέρ ικανότατο!

Ακόμα και σε στιγμές εργασίας φορούσε ποδήρη άσπρη ρόμπα που ανήκε στο αφεντικό του, πουκάμισο ιβουάρ και πουά ασπροπράσινο παπιγιόν. Τοποθετούσε τον φωτογραφιζόμενο πάνω σε κάθισμα-αναλόγιο με τρεις ανισοϋψείς βαθμίδες και στη συνέχεια ρύθμιζε τη φωτοχυσία με ρεοστατικούς προβολείς, των οποίων οι δέσμες καταυγάζανε διαγώνια το χώρο. Όταν ολοκληρωνόταν η διαδικασία του φωτισμού, βάσει του οποίου χτένιζε τον πελάτη, τον πουδράριζε στη συνέχεια και του έκανε μεϊκάπ προσώπου. Ακολουθώντας, διαμόρφωνε το μπαγκκράουντ με πόστερς ή άφηνε το φόντο τελείως γυμνό πίσω, αν ο φωτογραφιζόμενος διέθετε αδρά χαρακτηριστικά. Και τούτο για να προσδώσει έμφαση στο κοντράστ αφενός και αφετέρου να προσλάβει το έργο του αφαιρετικότητα.

Αν όμως επιζητούσε ιλαρότητα χαρακτηριστικών, κράδαινε μία κουδουνίστρα κλόουν-παρωχημένο βέβαια τέχνασμα- και αν δεν εισέπραττε μειδίαμα τότε κατέφευγε σε φορητό καθρέφτη όπου ο άλλος βλέποντας τον εαυτό του ξεσπούσε.... σε τρανταχτά γέλια!

Σε περίπτωση πάλι ομαδικής φωτογράφισης μετερχόταν τη μέθοδο... της καρφίτσας. Τσιμπούσε δηλαδή με μία μακριά καρφίτσα το γόνατο κάποιου, ούρλιαζε αυτός από τον πόνο, ενώ τα γέλια των υπολοίπων ακούγονταν ίσαμε του Καμπέλη του βιβλιοπωλείου. Διότι ως γνωστόν οι άνθρωποι αρέσκονται πάντα να γελάνε με τον πόνο του πλησίον τους!

Στη συνέχεια με αργές τελετουργικές κινήσεις στήνονταν πίσω από τη μηχανή με το στρίποδο και με τη βοήθεια κοχλία έφερνε το φακό στο επιθυμητό ύψος. Κατόπιν με φωτόμετρο υψηλής ευκρίνειας πετύχαινε το μάξιμουμ της φωτογένειας των προσώπων, καταφεύγοντας ενίοτε και στη βοήθεια έμμεσων φωτισμών. Αφού ολοκλήρωνε τις προετοιμασίες του, τοποθετούσε το κεφάλι του μέσα στο μαύρο επικάλυμμα, το ενσωματωμένο στη μηχανή, ρεγουλάριζε το σύστημα φακών μικρής εστιακής απόστασης με το χέρι, ρύθμιζε τον φωτοφράκτη, τοποθετούσε την πλάκα και φώναζε: "το πουλάκι-το πουλάκι", έκανε το τελικό κλικ με το μπουτόν και έτοιμη η φωτογράφιση!

Ο διαπρεπής κύριος Κόκκινος ήταν επιφορτισμένος με το τελικό στάδιο επεξεργασίας. Αυτός φιλμάρριζε, αυτός διόρθωνε στο σκοτεινό θάλαμο με προσθαφαίρεση χημικών ουσιών, ο ίδιος προσωπικά ντεκουπάρριζε, δούλευε

το ρετούς, απέφευγε το φλουτάρισμα, προφύλαγε τις φωτοευαίσθητες πλάκες και ολοκλήρωνε στο τέλος τις εκτυπωτικές διαδικασίες, φιξάροντας τις φωτοσκιάσεις και το κιαροσκούρο. Ο Χαράλαμπος Κόκκινος είχε καταξιωθεί πανελλαδικά ως αυθεντία του είδους!

Οι μαθητές της Τρίτης Γυμνασίου φτάσανε φωνασκούντες και αλληλοβριζόμενοι έξω από το φωτογραφείο. Πριν από λίγο είχαν υποστεί το φιάσκο όπου ο Παρασκευάς με τη σκουπιδιάρα του τους είχε υφαρπάξει δύο μπάλες ποδοσφαίρου! Τώρα όμως είχαν έρθει να βγάλουν μία ομαδική φωτογραφία. Στην είσοδο στεκόταν κάποιος χωρικός που βαστούσε το μακρύ γεδέκι του μουλαριού του το οποίο έσερνε πίσω του μία μεγάλη σούστα ξέχειλη στο ζαρζαβατικό. Ήτανε αξιούριστος με χιτλερικό μουστακάκι και γκρίζα τραγιάσκα στην κεφαλή. Φορούσε μπαμπακερό άσπρο πουκάμισο κουμπωμένο στο λαιμό και είχε μολύβι στο αυτί του. Την αμφίεσή του συμπλήρωναν μαύρο γελέκι με ιμιτασιόν καδενάκι, ντρίλινο

Ολοκληρώθηκε η φωτογράφιση και οι μαθητές σύρανε στη ρεσεψιόν να πληρώσουν. Άκουσαν πάλι φωνές και διαπληκτισμούς μεταξύ Κόκκινου και ενός άλλου χωρικού. Ο καινούργιος έφερε ψαθάκι αντί τραγιάσκας, ενώ ο φωτογράφος πάσχιζε να του δώσει να καταλάβει κάποια πράγματα. "Σου εξήγησα αγαπητέ Γιωσήφη. Οι φωτογραφίες μου είναι έργα τέχνης. Αυτό είναι κοινώς αποδεκτόν και ως εκ τούτου πρέπει να αμείβομαι αναλόγως..."

"Όμως κυρ Χαράλαμπε άλλοι φωτογράφοι παίρνουν πολύ λιγότερα και βγαίνουνε.... με ολόκληρο το σώμα τους και όχι από τη μέση και κάτω πανταλόνι... ανοιχτό μπροστά, που άφηνε ακάλυπτους τους αστραγάλους, παράταιρα παπούτσια παντοφλέ και τη μέση του έζωνε μανάβικη ασπροπράσινη ποδιά με καρουδάκια. Τη στιγμή εκείνη διαπληκτιζόταν με τον Κόκκινο.

"Έ καμαδά αφεντικό. Ηθέλω να μπω μέσα στο μαγαζί σου, για να φωτογραφηθώ με το κάρο και το αλόγατό μου, μαθές".

"Δε θα γκρεμίσω εγώ το φωτογραφείο μου για χατήρι σου, αγροίκε. Να 'ρθω να σε τραβήξω... στα γαϊδουριέρικα πολύ ευχαρίστως!".

Όμως οι δυο τους σταμάτησαν ξαφνικά τον καβγά τους με την άφιξη των μαθητών.

"Χαίρετε, κύριε Κόκκινε".

"Χαίρετε και αγαλλιάσθε παιδιά μου. Για φωτογράφιση ήρθατε;"

"Όχι... για ανάλυση ούρων", πέταξε ο αστείος της παρέας. Ο Κόκκινος αντιπαρήλθε την προσβολή προς τιμήν του. "Τέλος πάντων περάστε μέσα να αποθανάτισει ο βοηθός μου_ ο κύριος Ανέστης_ τις καλύτερες στιγμές σας..."

Μπήκαν οι μαθητές στο στούντιο, πήραν τις κατάλληλες πόζες με υπόδειξη του Ανέστη, αλλά κάποιος θέλησε να φωτογραφηθεί με τσιγάρο στο στόμα.

" Δεν πειράζει", είπε ο Ανέστης. "Άσε το φίλο σου να κάνει...ό,τι του καπνίσει".

όπως τράβηξε εμένα ο Ανέστης..."

"Ο Ανέστης φίλτατε τραβά... μέχρι εκεί που φτάνει. Και προφανώς αναφέρεσαι στους κατεξοχήν ανταγωνιστάς μας Γκίλα και Παναγιωτόπουλο..."

"Όχι για τον Τσαμαδό μιλάω, που κάνει και ευκολίες πληρωμής... κύριε "Σβήστο ρε", αγρίεψε ο αρχηγός τους." Ντουμανιάσαμε εδώ μέσα!".

Πράσινε..."

"Και ο Πρόδρομος στην πλατεία, με τη φορητή μηχανή του είναι ακόμα πιο οικονομικός. Και είπαμε: Κόκκινο να με λες, δε θα μου αλλάξεις εσύ το όνομα τώρα στο φινάλε."

"Ίντα μου λέγεις! Με τα λεφτά που μου γυρεύεις για δύο πόζες, εγώ θα μπορούσα να δώκω το κουστούμι μου, το γαμπριάτικο, στου Νιαγάρα για καθάρισμα, κύριε Μπλε Μαρέν μου...."

"Υπενθυμίζω Κόκκινος, λέγομαι και επιμένω σθεναρά επ' αυτού."

" Ακόμα και κούκλα στην αγγονή μου θ' αγόραζα με τα χρήματα αυτά, κυρ Ροζέ μου", συνέχισε απτόητος ο άλλος.

Ο φωτογράφος είχε περιέλθει σε κατάσταση υστερίας. Και παρά το γεγονός ότι ο χωρικός... τον προσέγγιζε χρωματικά έβγαλε μέγα ουρλιαχτό.

"Κό-κκι-νος, Κό-κκι-νος, τα τα τα! Θα σε βάλω να μου το γράψεις 40 φορές προς εμπέδωση." Με τις φωνές είχε καλμάρει λίγο και τώρα ψιθύριζε εμπιστευτικά στο αυτί του άλλου:

"Χαράλαμπος Κόκκινος, λέγομαι άνθρωπέ μου! Να διάβασε και την ταυτότητά μου να πειστείς..."

Στην πραγματικότητα όμως, μετά από όλα αυτά είχε αρχίσει και ο ίδιος.... να αμφιβάλλει, νιώθοντας να τον κατατρύχουνε υπαρξιακά προβλήματα.

Όλως ξαφνικά όμως ο αγρότης ξέσπασε πετώντας το ψαθάκι του και ποδοπατώντας το με όργητα.

"Ποσώς με ενδιαφέρει εμένανε, κυρ Χαραλάμπη, αν σε φωνάζουν Κόκκινο ή Λαχανή για Βεραμάν ακόμα! Εκείνο που ξέρω του λόγου μου, είναι πως πάσχω από βαριάς μορφής.... αχρωματοψία!"

Από τον κόσμο των φυτικών ειδών

BONSAI & IKEBANA

Γεωργίου Π. Σαρλή

Bonsai

Τα Bonsai (δέντρα νάνα σε ρηχό δίσκο) αποτελούν τέχνη του ανατολικού μυστικισμού. Μία τέχνη που αναπτύχθηκε από τους Κινέζους του 8^{ου} αι. και τελειοποιήθηκε από τους Ιάπωνες τόσο, που πολλοί θεωρούν ως τόπο καταγωγής τους την Ιαπωνία.

Αναφέρθηκαν για πρώτη φορά σε κινέζικα κείμενα της δυναστείας Chin (221-206 π.Χ.), υπήρξαν για τους βουδιστές μοναχούς θρησκευτικά αντικείμενα με τον χαρακτηρισμό η “πράσινη οδός προς τον ουρανό” και τοποθετήθηκαν σε βωμούς ιαπωνικών οικιών.

Η ονομασία τους είναι ιαπωνική και συντίθεται από τις λέξεις Pun (δίσκος ή πιάτο) και Sai (φυτό), δηλαδή φυτά που αναπτύσσονται σε δίσκο, με ξεχωριστές ονομασίες για τις δύο φόρμες τους, καθώς και για τον συνδυασμό τους.

Τα Bonsai αποτελούν ζωντανά έργα τέχνης ύψους 5-10 (έως και 100) εκατοστών, ακριβή αντίγραφα φυτικών ειδών που απαντώνται στη φύση, δημιουργήματα υπομονής και επιμονής και ηλικίας πολλών ετών από τις ιδιαίτερες τεχνικές που τους εφαρμόζουν οι ειδικοί του είδους. Επίσης, καταδεικνύουν μία φιλοσοφία με τα νάνα φυτικά είδη να εκφράζουν την αρμονία μεταξύ ουρανού και γης, ανθρώπων και φύσης, παρέχοντας συνάμα στον θεατή την ποιότητα σκέψης και τη δύναμη της δημιουργικότητας.

Στα μέσα του 10^{ου} αι. από την Κίνα τα Bonsai εισήχθησαν στην Ιαπωνία και τα έτη 1878 και 1909 έγιναν γνωστά εκτός Ιαπωνίας στις διεθνείς εκθέσεις των Παρισίων και του Λονδίνου αντίστοιχα. Σήμερα είναι διαδεδομένα σε όλο σχεδόν τον κόσμο και συνιστούν αντικείμενα επιστημονικών εφαρμογών και υψηλού κόστους επιχειρηματικών δραστηριοτήτων.

Στα Bonsai χρησιμοποιούνται φυτικά είδη εξωτερικού χώρου κατά προτίμηση κωνοφόρα των γενών *Juniperus* (κέδρος) και *Pinus* (πεύκο), αλλά και άλλων καταλλήλων ειδών (αμυγδαλιά, βελανιδιά, ιτιά, κυπαρίσσι, οξιά κ.ά.) σε δεκάδες μοντέλα αναπτύξεως. Έτσι, με τη σωστή κοπή κλάδων και φύλλων επιτυγχάνεται αφενός το επιθυμητό σχήμα τους και αφετέρου η εξωτερική τους εμφάνιση, η οποία υπακούει σε ορισμένους κανόνες αρμονίας και αναλογιών που έχουν διαμορφωθεί κατά τη διάρκεια αρκετών αιώνων. Προσέτι διατηρούνται σε χαμηλές θερμοκρασίες, αεριζόμενες θέσεις και φωτεινά σημεία, χωρίς όμως να δέχονται απευθείας το ηλιακό φως. Επίσης, με τον ψεκασμό νερού για την ισόρροπη υγρασία χώματος και φυλλώματος, την προσθήκη των απαραίτητων θρεπτικών στοιχείων και με την ενδεικνυόμενη σύνθεση χώματος, που διαφέρει αναλόγως με το καλλιεργούμενο φυτικό είδος.

Τέλος τα Bonsai, στα εναρμονισμένα με το σχήμα και το μέγεθός τους επισμαλτωμένα ρηχά δοχεία με το ελάχιστο χώμα και έχοντα πλέον αρχίσει να μορφοποιούνται, απαιτούν από τον άνθρωπο υπομονή, επιμονή και καθημερινή περιποίηση. Συγχρόνως όμως του προσφέρουν την χαρά, το κάλλος, την αίσθηση της ησυχίας και της γαλήνης, τη φυσική άνεση, την εναρμόνιση με τη φύση, καθώς και ευκαιρίες πνευματικής δημιουργίας, αφού είναι έργα ζωντανά που δύνανται να αλλάζουν μορφή και ποτέ να μην τελειοποιούνται.

Νάνα φυτικά είδη σε ρηχά δοχεία (Bonsai)

Ikebana

Η ανθοδετική τέχνη της Ιαπωνίας (Ikebana) είναι μία από τις αρχαιότερες με τόπο καταγωγής, όπως υποστηρίζουν κάποιοι, την Ινδία που εισήχθηκε στην Ιαπωνία μέσω της Κίνας.

Κατά την ιαπωνική παράδοση οι πρώτες συνθέσεις ανθέων δημιουργήθηκαν από μοναχούς, αποτέλεσαν προσφορά στους θεούς σε όλους τους πολιτισμούς και τοποθετήθηκαν ως θυσία σε βωμούς. Με την επικράτηση μάλιστα του βουδισμού στην Ιαπωνία τα άνθη και οι συνθέσεις τους συγκρότησαν την τρίτη προσφορά προς τον Βούδα μαζί με το λιβάνι και τα κεριά.

Η ονομασία της ανθοδετικής αυτής τέχνης, που αρχικά είχε κληθεί κα-do (οδός των ανθέων), προέρχεται από τις λέξεις Ikiru (αναζωογονώ) και Hana (άνθος-κλάδος), δηλαδή ζωντανά άνθη ή αναζωογόνηση ανθέων. Και πράγματι κάθε σύνθεση αποτελεί ένα σύνολο αναζωογονημένων ανθέων από την ενδυνάμωση των ανθρώπινων συναισθημάτων μεταφέροντας συγχρόνως και κάποιο βαθύτερο νόημα στους θεατές της.

Στις αρχές του 7^{ου} αι. ο μετέπειτα μοναχός πρίγκιπας Ονο-No-Imoko, μετά από ένα ταξίδι του στην Κίνα γίνεται ο ιδρυτής της, καθιερώνοντας τους πρώτους κανόνες και δημιουργώντας την πρώτη κλασική σχολή της. Αργότερα ιδρύονται σχολές με την επωνυμία των διαφόρων συνθέσεων που άνθισαν μαζί με την τέχνη των Bonsai και τη διαμόρφωση των κήπων και που όλες διέθεταν και μία μεταφυσική προέκταση, αλλά και σηματοδοτούσαν τη μεγάλη αγάπη στη φύση.

Στη συνέχεια αρχίζει η εκλαΐκευση της ανθοδετικής τέχνης με τους άντρες να χάνουν την αποκλειστικότητα της ασκήσεώς της. Έτσι, αναλαμβάνουν την άσκησή της και οι γυναίκες, ιδιαίτερα οι γκέισες ως αναπόσπαστο μέρος της τέχνης τους, αλλά και οι μέλλουσες νύφες ως απαραίτητη γνώση για τις συζύγους.

Η Ikebana ως τέχνη και διαλογισμού, ασκείται μόνο σε χώρους συνεχούς φροντίδας και καθαριότητας, χωρίς θορύβους, όπου επικρατούν η σιωπή και η ηρεμία. Ως δοχεία χρησιμοποιούνται τα κλασικά ρηχά διαφόρου σχήματος στα οποία τοποθετούνται ειδικές ανθεκτικές βάσεις για να στερεώνονται τα άνθη και οι κλάδοι. Επίσης, ανθοδοχεία μη γυάλινα, αλλά διαφόρων άλλων υλικών κατασκευής κατά προτίμηση

μονόχρωμα ή απέριπτα. Οπότε, κάθε σύνθεση εναρμονισμένη με το δοχείο της, προκειμένου να τονίζεται η παρουσία της, θα πρέπει να τοποθετείται σε επιλεγμένη θέση. Γενικά όμως οι συνθέσεις της Ikebana δύνανται να τοποθετηθούν σε όλα τα σημεία του σπιτιού και μάλιστα σε χαμηλό ύψος κατά την ιαπωνική συνήθεια.

Ως βασική αρχή της Ikebana δύνανται να θεωρηθεί η δυαδικότητα για να επέρχεται η ισορροπία. Ωστόσο, διακρίνεται και η τριαδικότητα που επιδιώκεται στις συνθέσεις καθώς τα στοιχεία τους φέρουν τις φόρμες που διαμορφώνονται στη φύση και δέχονται την εκπέμπουσα ενέργεια του δημιουργού.

Όσον αφορά στην συντήρηση των ανθέων, κρίνονται αναγκαία η αφαίρεση των πολλών κλειστών ανθέων, η απομάκρυνση φύλλων ιδιαίτερα των κατωτέρων για να μη σαπίζουν στο νερό, η κοπή των άκρων των ανθικών στελεχών πριν τοποθετηθούν στα δοχεία, καθώς και η ελάχιστη κοπή τους κατά την καθημερινή αλλαγή του νερού. Ακόμη, οι συνθέσεις θα πρέπει να ψεκάζονται με νερό για να διατηρείται η ατμοσφαιρική υγρασία, να τοποθετούνται σε θέσεις χωρίς ρεύματα αέρα, τα στοιχεία τους να αγγίζονται όσο το δυνατόν λιγότερο και όλοι οι χειρισμοί σε αυτά να διενεργούνται εντός δοχείου με νερό.

Τέλος, η ανθοδετική τέχνη της Ιαπωνίας (Ikebana) σύμβολο του εύθραυστου και του πρόσκαιρου αλλά με ένδοθεν τη δυνατότητα της ανανεώσεως, δύνανται να χαρακτηριστεί ως μία ενασχόληση όπου αναδεικνύονται η ομορφιά της φύσης, η αρμονία και η γνώση. Επιπλέον οδηγεί τον άνθρωπο στην επικοινωνία με τη σιωπηρή γλώσσα των ανθέων, στο διαλογισμό, στα εσώτερα της ψυχής του και χωρίς υπερβολή στην επικοινωνία με τον Δημιουργό του.

Ανθικές συνθέσεις ikeba

Παύλος ο Α΄. Ένας Απέριπτος και Ιεροπρεπής Ποιμενάρχης

Από την κ. Λίτσα Χαραλάμπους

ΥΠΗΡΞΕ εθελοντής υπεύθυνος στο Σωφρονιστικό Κατάστημα Ανηλίκων Κορυδαλλού και στο Κατάστημα Κράτησης Νέων Αυλώνας.

ΕΘΕΛΟΝΤΗΣ παραγωγός εκπομπής στον Ρ/ Σ της Εκκλησίας της Ελλάδος με θέμα «φυλακαί-κρατούμενοι-νοσοκομεία».

ΑΣΚΗΣΕ ποιμαντική Διακονία στον Σύλλογο Αναπήρων «Βηθεσδά», στον Σύλλογο «Ορθόδοξη Πορεία», σε οικογένειες πολυτέκνων κρατουμένων και αποφυλακισμένων.

ΩΣ φλογερός ρασοφόρος ιεροκήρυκας έδωσε τον ωραίο αγώνα της δημιουργίας οργάνωντας την Αφρική 48 φορές (!) Ζιμπάμπουε, Μοζαμβίκη, Νότια Αφρική και Μπουρούντι.

ΜΕΡΙΜΝΗΣΕ για τον εξοπλισμό Ναών στις: Ζιμπάμπουε, Μοζαμβίκη, Πολωνία, Γερμανία, στις Φυλακές Κορυδαλλού, στην Ανωτέρα Εκκλησιαστική Σχολή Αθηνών και στη Νέα Κηφισιά.

Η ηλεκτρονική ιστοσελίδα «Πεμπτουσία» δημοσίευσε στις 19 Φεβρουαρίου 2019 συνέντευξή του που αφορούσε την διακονία του στην ιεραποστολή στην Αφρική:

«ΟΙ ιθαγενείς θέλουν θαλπωρή αλλά στενοχωρούνται με την εκμετάλλευση των Λευκών.

ΟΙ άποικοι δεν τους εφάρντο καλά.

ΌΤΑΝ έλεγα να τους μοιράσουμε σταυρουδάκια μου έλεγαν: «Θα τα πουλήσουν».

«ΝΑΙ», απαντούσα «θα τα πουλήσουν για να φάνε».

ΟΙ Λευκοί έλεγαν: «Μα αυτοί κατέβηκαν από τα δέντρα και θα τους δώσουμε δικαιώματα;»

ΟΙ Λευκοί δεν μετέφεραν τις γνώσεις τους, των επιχειρήσεων, όπως π.χ χρυσορυχεία.

ΔΕΝ τους έδειξαν τίποτα και όταν εξαναγκάστηκαν οι ιθαγενείς να αναμιχτούν με αυτά, φυσικά δεν είχαν ιδέα, οπότε οι Λευκοί έλεγαν: «Δεν σας λέγαμε ότι είναι ζώα»;

ΟΙ αποικιοκράτες ήθελαν να βγάλουν την ευθύνη από πάνω τους να τους ταΐζουν, να τους ποτίζουν αλλά να έχουν τον έλεγχο..

ΕΙΧΑ πάει σ' ένα χρυσορυχείο που είχε 18 πατώματα και ρώτησα τον διευθυντή που ήταν ένα καλό παιδί Έλληνας:

«ΝΑ ΤΟΥΣ ΠΩ το «Χριστός Ανέστη»; Και μου είπε «Ναι. Να τους το πείτε». Και έμειναν έκπληκτοι.

ΤΑ κομπρεσέρ δούλευαν συνεχώς για να βρουν χρυσό.

ΛΕΩ στον Έλληνα: «Πόσο πληρώνεται ένας εργάτης από αυτούς»;

«Ο ειδικευμένος παίρνει 80 δολάρια» μου απάντησε:

«ΕΣΥ»; Τον ρωτώ. «800 δολάρια με σπίτι δωρεάν κλπ.»

ΚΑΙ όμως οι Ιθαγενείς κινδυνεύουν από ώρα σε ώρα.

ΑΦΟΥ εγώ όταν ανέβηκα στο 18^ο όροφο είχα γίνει μούσκεμα και είχα μεγάλη δυσκολία στην αναπνοή.

ΘΕΛΩ να πω ότι υπάρχει εκμετάλλευση.

ΘΑ είχατε ακούσει για τον Μαντέλα. Είχαν συμπλοκή με τους Λευκούς. Όταν τον έκλεισαν φυλακή μεσολάβησε ένας ιερομόναχος για την αποφυλάκισή του.

ΕΚΕΙ στο Γιοχάνεσμπουργκ στην Ν. Αφρική ήταν αποικιοκράτες οι Ολλανδοί.

ΏΤΑΝ εξέλεξαν τον Μαντέλα πρόεδρο οι Ιθαγενείς, εκείνος δεν πείραξε ούτε ένα Λευκό.

ΈΒΑΛΕ μάλιστα αντιπρόεδρο Έλληνα.

Η ορθόδοξη εκκλησία βοηθά πολύ.

ΕΚΕΙ χειροτονήθηκαν πολλοί επίσκοποι που εκτελούν πολύ καλό έργο.

ΕΜΕΙΣ σαν Έλληνες ορθόδοξοι δεν έχουμε προσηλυτισμό. Οι καθολικοί τον έχουν έντονα. Τους λένε: «Θα σου γράψω σπίτι, θα σου δώσω φάρμακα αλλά θα γίνεις καθολικός».

ΑΥΤΗ η εξαγορά είχε ως αποτέλεσμα να έχουμε και πολλούς θανάτους καθολικών ιεραποστόλων.

ΕΙΔΑ με τα μάτια μου στη Μοζαμβίκη ένα παιδάκι να πλένεται σε λασπώδη νερά.

ΠΟΛΥ φτώχεια...

ΑΦΟΥ έφυγαν οι πορτογάλοι πήγαν οι Ρώσοι, που πήραν όλο το πλούτο και έφυγαν ώσπου έγινε ανεξάρτητη πολιτεία και τώρα οι Μαύροι κάνουν στους Λευκούς ότι τους έκαναν αυτοί!»

ΤΟ ξημέρωμα της Τρίτης 19 Φεβρουαρίου, εκοιμήθη ο Μητροπολίτης Γλυφάδας, Ελληνικού Βούλας Βουλιαγμένης, Βάρης (Βαρκίζης) Παύλος ο Α'.

Ο Στρατής (όπως τον γνώριζαν Συριανοί κάποιας ηλικίας) έφυγε από τη ζωή στα 76 του χρόνια, γεννημένος στην Ερμούπολη το 1943, από πατέρα με καταγωγή την Σμύρνη (Σπύρο Τσαούσογλου), παιδί τετραμελούς οικογένειας με τρεις αδελφές.

ΤΗΝ Σοφία (δίδυμη με εκείνον), την Μαργαρίτα (η οποία έφυγε πρόσφατα από τη ζωή) και τη Φούλη.

Ο ίδιος δεν ξέχασε ποτέ την ιδιαίτερη πατρίδα του, την οποία επισκεπτόταν συχνά.

ΔΙΑΤΗΡΟΥΣΕ άριστες σχέσεις με τον Μητροπολίτη Σύρου κ. Δωρόθεο Β' ο οποίος διηγείται με συγκίνηση ότι όποτε τον προσκαλούσε στην Ιερά μας Μητρόπολη αναπολούσε με αγάπη τα παιδικά του χρόνια στην Ερμούπολη, τη διακονία του στον Άγιο Νικόλαο, εκεί όπου πνευματικά ανδρώθηκε

κοντά στον π. Γρηγόρη και τον π. Τιμόθεο. Εκεί, όπου την ώρα της εξοδίου ακολουθίας ετελέσθη τρισάγιο (μικρή φωτο)

ΉΤΑΝ πτυχιούχος της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, τελειόφοιτος της Νομικής Σχολής του Αριστοτελείου.

ΈΚΑΝΕ μεταπτυχιακές σπουδές στις Ηνωμένες Πολιτείες του Παγκόσμιου Συμβουλίου Εκκλησιών στην Ποιμαντική – Κοινωνιολογία και Ψυχολογία για νέους.

ΉΤΑΝ γνώστης της αγγλικής γλώσσας.

ΥΠΗΡΞΕ υπότροφος του Ελληνικού Κράτους στην Θεολογική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών.

ΧΕΙΡΟΤΟΝΗΘΗΚΕ διάκονος το 1966 και πρεσβύτερος το 1969.

ΣΤΙΣ 11 Οκτωβρίου 2002, εξελέγη από την Ιερά Σύνοδο της Εκκλησίας της Ελλάδος Μητροπολίτης Γλυφάδας, χειροτονήθηκε στις 14 του ίδιου μηνός και ενθρονίσθηκε την 1η Δεκεμβρίου 2002.

ΩΣ γνήσιος απόγονος Μικρασιατών ανέδειξε τη μνήμη του Αγίου Χρυσοστόμου Σμύρνης, με καθιέρωση Παρεκκλησίου στον Ιερό Ναό Αγίου Νικολάου Γλυφάδας, την ιστορία εικόνων και τοιχογραφιών σε πολλούς ναούς, τις διάφορες επετειακές τιμητικές εκδηλώσεις καθώς και την ανέγερση ανδριάντα του αγίου στο προαύλιο του Ι.Ν. Αγίας Τριάδος Γλυφάδας.

ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΣΕ Κειμηλιάρχειο της Ι.Μ. Γλυφάδας για την φύλαξη και ανάδειξη κειμηλίων και εκκλησιαστικών αντικειμένων, των Ιερών Ναών της Ιεράς Μητροπόλεως καθώς και πιστών.

ΜΕΤΑΞΥ αυτών ένα ευαγγέλιο και ένα αρχιερατικό σάκο του Αγίου Χρυσοστόμου Σμύρνης.

ΑΝΕΠΤΥΞΕ ποιμαντική μέριμνα ασθενών, με επίκεντρο το Ασκληπιείο Βούλας.

ΑΠΟΠΕΡΑΤΩΣΕ και εξωράϊσε τούς Ναούς της Ι. Μ. Γλυφάδας.

ΑΠΟ την ημέρα της ενθρονίσεώς του μέχρι τις τελευταίες στιγμές της ζωής του έμενε σε ένα μοναστηριακό κελί μιας πτέρυγας της Ιεράς Μονής Αγίας Τριάδος – Αγίου Νεκταρίου Γλυφάδας που ανακαίνισε με ιδίαις αυτού δαπάνες .

Η προσφώνηση που προτιμούσε και η υπογραφή που συχνά έθετε κάτω από τον τίτλο «Μητροπολίτης» ήταν «πατήρ Παύλος».

ΑΝ και ήταν χαμηλών τόνων ως προς τη δημοσιότητα είχε σπουδάσει με ένταση την πονεμένη ψυχή.

ΓΙ' ΑΥΤΟ η δράση του ήταν σπουδαία σε Αφρική και ιεραποστολές, Νοσοκομεία, και ασθενείς, Φυλακές και κρατουμένους (πάντα είχε στην τσέπη του σταυρουδάκια, μπρελόκ, ημερολόγια και άλλα είδη που τα είχαν φτιάξει οι φυλακισμένοι και τα χάριζε).

ΣΤΙΣ μεγάλες εορτές γευμάτιζε μαζί με οικογένειες πενθούσες και ενδεείς.

ΓΙΑΤΙ όχι μόνο το λόγο αλλά και τον πόνο καλλιτεχνούσε.

ΈΔΩΣΕ πολλές μάχες και προσωπικές και ποιμαντορικές.

ΉΤΑΝ παρών σε όλες τις θρησκευτικές τελετές, παρών σε εκδηλώσεις, παρών σε δημοτικά συμβούλια, παρών με ανακοινώσεις της Μητροπόλεως.

ΠΡΩΤΟΣΤΑΤΗΣΕ στις δράσεις με γενικό τίτλο «Ελληνικό» δηλώνοντας ότι συντάσσει τις δυνάμεις του στον αγώνα για τη δημιουργία Μητροπολιτικού Πάρκου ασκώντας κριτική στη κυβέρνηση ότι το μοντέλο ανάπτυξης που προωθείται για το Ελληνικό θα έχει καταστροφικές συνέπειες για την κοινωνία.

ΔΕΝ το έβαζε κάτω παρότι η υγεία του ήταν βεβαρημένη από χειρουργικές επεμβάσεις καρδιάς, από αλλεπάλληλες εισαγωγές σε νοσοκομεία.

ΎΨΩΣΕ φωνή διαμαρτυρίας για θέματα εκκλησιαστικά, εθνικά, κοινωνικά προς επωνύμους και ισχυρούς.

Η τελευταία του ηχηρή παρέμβαση ήταν λίγο πριν την ψήφιση της συμφωνίας των Πρεσπών όπου με δημόσια επιστολή του συντάχθηκε με τους 22 Μακεδόνες Ιεράρχες.

ΑΝ και ο ίδιος είχε εκφράσει την επιθυμία να ταφεί ως μοναχός, και όχι ως Επίσκοπος, τού αποδόθηκαν οι καθορισμένες τιμές στο μέγιστο αξίωμα τής Αρχιεροσύνης.

ΜΕ απόφασή του ο δήμαρχος Βάρης Βούλας Βουλιαγμένης κήρυξε τριήμερο πένθος ορίζοντας οι σημαίες όλων των δημοτικών και σχολικών κτηρίων να ανεμίζουν μεσίστιες.

Η σορός του ετέθη σε λαϊκό προσκύνημα.

ΚΑΤΑ τη διάρκεια της εξοδίου ακολουθίας, συγκίνησε η ομιλία του Μητροπολίτη Γουινέας κ. Γεωργίου, ο οποίος αναφερόμενος στην προσφορά του μακαριστού Μητροπολίτη Παύλου, τόνισε:

*«**Η Εκκλησία της Αλεξάνδρειας θα σας ευγνωμονεί εσαεί**».*

ΈΝΑ ακόμη άξιο τέκνο της πρωτεύουσας του νομού έφυγε, αφήνοντας βαθιά ίχνη από το πέρασμά του στον μάταιο τούτο κόσμο σκορπίζοντας δροσιά, φως, ελπίδα στους ανθρώπους του ιδρώτα και του μόχθου.

ΆΛΛΗ μια προσωπικότητα γεμάτη από μέταλλια τιμής που δόξασε την γενέτειρά με πράξεις θεάρεστες. Αυτές που χαρακτηρίζουν τους πνευματικούς ηγέτες.

Η ευλογία του θα συντροφεύει το υπερήφανο νησί μας.

Η δε μορφή του θα βρίσκεται ανάμεσα στους ανθρώπους εσαεί αφού ο Δημοτικός Σύμβουλος Βάρης Βούλας Βουλιαγμένης Νίκος Παπάζογλου προσφέρθηκε να στήσει με δικά του έξοδα άγαλμα του μακαριστού κυρού Παύλου που θα κοσμεί την πόλη την οποία επί 16 χρόνια ποίμανε με πίστη, πυγμή και ταπεινότητα αφήνοντας πίσω του παγκόσμιο έργο.

Εκδήλωση και παρουσίαση βιβλίου για τον μαρτυρικό Καθολικό Επίσκοπο Σύρου Ανδρέα Κάργα (1607-1617)

Από τον Φιλόλογο κ. Γιάννη Λογαρά

Με επιτυχία πραγματοποιήθηκε η εκδήλωση της παρουσίασης του τόμου των Πρακτικών της Επιστημονικής Ημερίδας «Ο Επίσκοπος Σύρου Ιωάννης-Ανδρέας Κάργας (1607-1617) και η εποχή του». Πρόκειται για μια σημαντική αλλά και τραγική εκκλησιαστική μορφή της Καθολικής Εκκλησίας και των Κυκλάδων του τέλους του 16^{ου} και αρχών του 17^{ου} αιώνα.

Την εκδήλωση αυτή (που τελούσε και υπό την αιγίδα και της Καθολικής Επισκοπής Σύρου, η οποία έκανε και την έκδοση του βιβλίου) διοργάνωσε η Κίνηση Καθολικών Επιστημόνων και Διανοουμένων Ελλάδος, με πρόεδρο τον κ. Στέφανο Προβελέγγιο. Παρέστησαν ο Αποστολικός Νούντιος της Αγίας Έδρας (εκπρόσωπος του Πάπα) στην Ελλάδα π. Savio Hon Tai-Fai, ο Μητροπολίτης Σύρου-Τήνου κ. Δωρόθεος, ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών των Καθολικών π. Σεβαστιανός Ροσσολάτος, ο Καθολικός Επίσκοπος Σύρου π. Πέτρος Στεφάνου (ο οποίος απηύθυνε και χαιρετισμό), ο Εφημέριος της Ενορίας του Αγ. Νικολάου Χώρας Τήνου π. Μάρκος Φώσκολος και άλλοι κληρικοί. Επίσης παρέστησαν: ο Ακαδημαϊκός κ. Παναγιώτης Βοκοτόπουλος, ο Πρόεδρος της Εταιρείας Κυκλαδικών Μελετών κ. Δημήτριος Στυλ. Κορρές, ο Πρόεδρος του Συνδέσμου Συριανών κ. Δημήτριος Βαφίας, ο συγγραφέας κ. Μάρκος Ρούσσος-Μηλιδώνης, ο εκπαιδευτικός και συγγραφέας κ. Δημήτρης Βαρθαλίτης, άλλοι άνθρωποι των γραμμάτων και των επιστημών και σημαντικό πλήθος κόσμου.

Στην εκδήλωση που πραγματοποιήθηκε στην Αίθουσα εκδηλώσεων της Ιεράς Μονής Αδελφών του Αγίου Ιωσήφ (στο κτίριο του Εμπορικού Κέντρου «Atrium», στην οδό Χαριλάου Τρικούπη 10) στην Αθήνα, αρχικά προλόγισε και παρουσίασε το θέμα ο πρόεδρος της διοργανώτριας Κίνησης κ. Προβελέγγιος και τις κεντρικές ομιλίες έκαναν ο κ. Σταύρος Ζουμπουλάκης, συγγραφέας, πρόεδρος του Εφορευτικού Συμβουλίου της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδος και η κ. Δέσποινα Μιχάλαγα, Επίκουρος Καθηγήτρια Εκκλησιαστικής Ιστορίας των Νεωτέρων χρόνων στο Τμήμα Θεολογίας του ΕΚΠΑ. Μετά το τέλος των κύριων αυτών ομιλιών αναπτύχθηκε ενδιαφέρων διάλογος μεταξύ των ακροατών και των εισηγητών. Μεταξύ αυτών που πήραν τον λόγο ήταν ο Μητροπολίτης κ. Δωρόθεος, ο π. Μάρκος Φώσκολος, ο κ. Δ. Βαρθαλίτης και άλλοι.

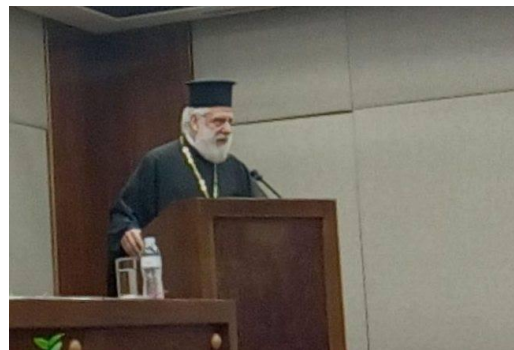
Μετά το τέλος της εκδήλωσης προσφέρθηκε κέρασμα και δόθηκε η ευκαιρία στους παρευρεθέντες για αλληλογνωριμία και ανταλλαγή χαιρετισμών και απόψεων.

Ο Καθολικός Επίσκοπος Σύρου Ανδρέας Κάργας, μια ισχυρή αλλά και τραγική προσωπικότητα απαγχονίστηκε από τους Οθωμανούς Τούρκους, πράγμα εντελώς σπάνιο για χριστιανό Επίσκοπο. Από την εκλογή του και κατά τη διάρκεια της θητείας του παρέμεινε στην επισκοπική έδρα του, που κι αυτό δεν ήταν σύνηθες. Άγνωστα (με τα μέχρι στιγμής δεδομένα της

επιστημονικής έρευνας) τα αίτια της θανάτωσης του Επισκόπου Κάργα. Πιθανολογείται (χωρίς να είναι βέβαιο) ότι με τον ένθερμο θρησκευτικό του ζήλο προσπάθησε να προσελκύσει Μουσουλμάνους στον χριστιανισμό, κάτι που δεν συγχωρούσαν εύκολα ή καθόλου οι Τούρκοι. Είναι ενδεχόμενο επίσης να υπήρξε θύμα των ερίδων μεταξύ των ισχυρών και ανταγωνιστριών δυνάμεων (της εποχής εκείνης) ιταλικών πόλεων ή η παροχή προστασίας σε καταδιωκόμενους Ευρωπαίους ή άλλοι λόγοι. Η επιστημονική έρευνα για τον Επίσκοπο Ανδρέα Κάργα συνεχίζεται. Πάντως είναι γεγονός ότι ο Ανδρέας Κάργας, τραγική εκκλησιαστική μορφή θανατώθηκε (μαζί του και ένας συνεργάτης του κληρικός) από τους Οθωμανούς κατακτητές και ειδικότερα από τον Καπουδάν πασά (μια πολύ αυστηρή καταδίκη που αγνοούμε ουσιαστικά τα πραγματικά της αίτια).

Σημειώνουμε ότι η Επιστημονική Ημερίδα για τον Επίσκοπο Σύρου Ανδρέα Κάργα είχε πραγματοποιηθεί στις 18 Αυγούστου 2017 στη Σύρο, στα πλαίσια των επετειακών εκδηλώσεων για τα 400 χρόνια από τον μαρτυρικό θάνατό του και που συνετέλεσε και έκδοση του παρουσιασθέντος τόμου των Πρακτικών στην εκδήλωση των Αθηνών που περιγράφουμε.

Η μελέτη της τοπικής ιστορίας είναι πολύ χρήσιμη γιατί προσφέρει καλύτερη γνώση τοπικών γεγονότων, αλλά προσφέρει και πολλές γενικότερες γνώσεις, ευρύτερου ενδιαφέροντος και η εκδήλωση αυτή που πραγματοποίησε η Κίνηση Καθολικών Επιστημόνων και Διανοουμένων Ελλάδος για τον Επίσκοπο Ανδρέα Κάργα και την παρουσίαση του τόμου των Πρακτικών της Ημερίδας ήταν σημαντική.

Άτυπη Γενική Συνέλευση του Συνδέσμου Συριανών

Κείμενο- φωτογραφίες του Χρήστου Θανόπουλου

Την Κυριακή 13 Ιανουαρίου έλαβε χώρα στην Στέγη του Συνδέσμου Συριανών η Άτυπη Ετήσια Γενική Συνέλευση. Το απερχόμενο Διοικητικό Συμβούλιο συνεδρίασε επί μακρόν, κάνοντας μια ανασκόπηση των πεπραγμένων του έτους 2018 και προγραμμάτισε τις εκλογές και τα επόμενα βήματα του Συνδέσμου.

Ετήσια Γενική Συνέλευση Συνδέσμου Συριανών, εκλογές, έκθεση ζωγραφικής Έλσας Χαραλάμπους

Κείμενο, φωτογραφίες Χρήστου Θανόπουλου

Την Κυριακή 20 Ιανουαρίου 2019 συγκλήθηκε η Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση στη Στέγη Συριανών και συνέπεσε με το μεγάλο συλλαλητήριο για την Μακεδονία στην πλατεία Συντάγματος. Παρ' όλα αυτά, η προσέλευση των μελών και φίλων του Συνδέσμου δεν επηρεάστηκε ιδιαίτερα. Παρόντες στην εκδήλωση ήταν οι βουλευτές – πολιτευτές Κυκλάδων κ.κ. Βακόνδιος Γιώργος, Μανιός Νίκος, Βρούτσης Γιάννης και Μονογιού Κατερίνα.

Πρώτος στο βήμα ανέβηκε ο Γενικός Γραμματέας κ. Προβελέγγιος Στέφανος, ο οποίος προανήγγειλε την επικαιροποίηση του Καταστατικού του Συνδέσμου Συριανών, με σημαντικότερη αλλαγή την μετατροπή του δεκαπενταμελούς Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.) σε εννεαμελές, ώστε να είναι πιο ευέλικτο και θα προκύψει από ειδική Καταστατική Γενική Συνέλευση.

Ο Πρόεδρος κ. Βαφίας Δημήτρης καλωσόρισε τους παρευρισκομένους. Έκανε τον Διοικητικό Απολογισμό του 2018, αναφερόμενος στο φιλανθρωπικό έργο του Συνδέσμου Συριανών, ο οποίος προσέφερε 3.000 ευρώ σε άπορες συριανές οικογένειες. Κατόπιν ανέγνωσε τα ονόματα των υποψηφίων για το Δ.Σ. και την Εξελεγκτική Επιτροπή.

Ο Ταμίας κ. Τσαούσογλου Πέτρος και η Βοηθός Ταμία κ. Τριανταφυλλίδου Ασπασία έκαναν τον Οικονομικό Απολογισμό του 2018 και τον Προϋπολογισμό του 2019. Ακολούθησε η κοπή της βασιλόπιτας από τον Πρόεδρο και την αντιπρόεδρο κ. Παπαπολίζου Μαρία και ξεκίνησε η εκλογική διαδικασία για την ανάδειξη του νέου Δ.Σ. της ερχόμενης τριετίας, καθώς και της Εξελεγκτικής Επιτροπής. Οι παλιοί φίλοι,

συμμαθητές ανταμώθηκαν στη φιλόξενη Στέγη Συριανών, για άλλη μια χρονιά, είπαν τα νέα τους, γέλασαν και γεύτηκαν τα νόστιμα κεράσματα. Πρώτοι στις προτιμήσεις των εκλογέων, μετά την καταμέτρηση των ψήφων από την Εφορευτική Επιτροπή, ήταν οι: Γαβιώτης Άγγελος (με 47 ψήφους), Βαφίας Δημήτρης (44), Μουχτοπούλου Πόλα (42), Τσαούσογλου Πέτρος (40) και ακολουθούν οι υπόλοιποι.

Την εκδήλωση λάμπρυνε με την παρουσία της και την έκθεση έργων της, η βραβευμένη εικαστικός Έλσα Χαραλάμπους, κόρη της γνωστής δημοσιογράφου Λίτσας Χαραλάμπους. Η Έλσα Χαραλάμπους γεννήθηκε στην Ερμούπολη Σύρου, σπούδασε ζωγραφική και ψηφιδωτό στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών (ΑΣΚΤ), προτάθηκε δύο φορές για υποτροφία και αποφοίτησε με άριστα. Ασχολήθηκε με την αποκατάσταση τοιχογραφιών – οροφोगραφιών σε νεοκλασικά κτίρια της Ερμούπολης. Από το 2002 διδάσκει Σχέδιο – Χρώμα, με τους κλασικές μεθόδους και με ηλεκτρονικό υπολογιστή, στο Τμήμα Μηχανικών Σχεδίασης Προϊόντων και Συστημάτων (Βιομηχανικού Design) του Πανεπιστημίου Αιγαίου στην Ερμούπολη. Έχει πραγματοποιήσει πολλές εκθέσεις στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, σε διεθνείς μπιενάλε και εικαστικές διοργανώσεις, σε Βέλγιο, Αγγλία, Ολλανδία, Ισπανία, Γαλλία, Γερμανία, Πολωνία, Βουλγαρία και στην Κίνα, όπου βραβεύτηκε για το έργο «Μία στιγμή του Μποτιτσέλι στο Πεκίνο». Η Αφροδίτη του Μποτιτσέλι φέρει στο σώμα της, με τη μορφή δερματοστιξίας (τατουάζ) τον κινέζικο δράκο, καθισμένη μέσα στο αστρονομικό ρολόι της κεντρικής πλατείας της Πράγας, με φόντο παλιό καταλανικό χάρτη. Θέμα της διοργάνωσης ήταν οι «Δρόμοι του Μεταξιού στη συνάντηση Ανατολής – Δύσης». Η καλλιτέχνης καταπιάνεται με έργα ζωγραφικής, ψηφιδωτού, γλυπτικής, κατασκευές, εγκαταστάσεις και ψηφιακά μέσα. Τα έργα της είναι ως επί το πλείστον ανθρωποκεντρικά. Ζωγραφίζει με πινέλα – χρώματα ή με τον ηλεκτρονικό υπολογιστή. Τα καταφέρνει το ίδιο καλά με τα τοπία, τα αντικείμενα ή την ανθρώπινη φιγούρα. Εμβληματικές μορφές είναι οι εταίρες που έχει αποθανατίσει ζωγραφικά, από μία σειρά παλιών φωτογραφιών που ανακάλυψε στο Παρίσι.

Οι Συριανοί και το Αθηναϊκό κοινό υποδέχθηκαν με ενθουσιασμό τα έργα της Έλσας Χαραλάμπους. Είχαν την ευκαιρία να τα θαυμάσουν στη Στέγη, να ανταλλάξουν σκέψεις με την δημιουργό τους και να ενημερωθούν για τις τάσεις που χαρακτηρίζουν την σύγχρονη Τέχνη. Πολλά έργα της φιλοξενούνται στο Εθνικό Μουσείο Τέχνης της Κίνας (Πεκίνο), στην ΑΣΚΤ (Αθήνα), στην Πινακοθήκη Κυκλάδων και στο Ινστιτούτο Κυβέλης (Ερμούπολη), σε γκαλερί και δημόσια κτίρια (Ολλανδία, Αγγλία, Ισπανία).

Συγχαρητήρια και εις ανώτερα! Και του χρόνου να είμαστε καλά!

Ο Πρόεδρος Δημ. Στ. Βαφίας στο βήμα

«Πρωινός περίπατος στο Παλαιό Φάληρο, Αβέρωφ , Πλανητάριο, ΚΠΙΣΝ»

Κείμενο – φωτογραφίες του Χρήστου Θανόπουλου

Το Σάββατο 16 Φεβρουαρίου 2019, παρά το τσουχτερό κρύο και την βροχή, 38 φίλοι και μέλη του Συνδέσμου Συριανών ξεκίνησαν από την Ομόνοια με το πούλμαν και συναντήθηκαν με άλλα 26 άτομα στο Παλαιό Φάληρο, πραγματοποιώντας επίσκεψη – ξενάγηση στο ένδοξο πλοίο-μουσείο «Γ. Αβέρωφ».

Παρακολουθήσαμε το ιστορικό βίντεο στην αίθουσα υποδοχής επισκεπτών και κατόπιν οι ευγενικοί ναύτες μās ξενάγησαν στο πρώτο υπόστρωμα, με την έκθεση αντικειμένων-κειμηλίων (υπόφραγμα ναυτών και θερμαστών), στα δωμάτια των αξιωματικών και το διαμέρισμα του ναυάρχου, με την αίθουσα συνεδριάσεων. Οι επισκέπτες κατέληξαν στο πωλητήριο, για την αγορά των απαραίτητων αναμνηστικών.

Το θωρηκτό-καταδρομικό «Γ. Αβέρωφ» αγοράστηκε κατά το 1/3 με χρήματα από τη διαθήκη (1899) του πλούσιου εργοστασιάρχη εξ Αιγύπτου Γεωργίου Αβέρωφ, από την κυβέρνηση Κυριακούλη Μαυρομιχάλη. Παραγγέλθηκε το (1909), στα πλαίσια εξοπλισμών του Ελληνικού Στόλου, για να ανταπεξέλθει στις ανάγκες των επερχόμενων βαλκανικών πολέμων. Επρόκειτο για ένα πρωτοποριακό πλοίο της εποχής, θωρηκτό (με βαριά θωράκιση από ατσάλι πάχους 20cm, που κάλυπτε τα λεβητοστάσια, μηχανοστάσια, αποθήκες, πυρομαχικών – άνθρακα, τους πύργους των δίδυμων πυροβόλων 9 και 7 ιντσών και τη γέφυρα), καταδρομικό, δηλαδή γρήγορο και ευέλικτο (ανέπτυσσε μέγιστη ταχύτητα 22,5 κόμβων, όταν τα αντίστοιχα τουρκικά θωρηκτά έφταναν τους 17,5 κόμβους). Είχε μεγάλη δύναμη πυρός με πυροβόλα εμβέλειας 2,5 χλμ. Ήταν ενεργοβόρο με μικρές σχετικά ανθρακαποθήκες, χωρητικότητας 1.500 τόνων, αλλά ακτίνα

δράσης 2.480 μίλια. Το πλοίο ήταν ιταλικό, όπως και οι κύριες μηχανές πρόωσης (ANSALDO), ενώ οι λέβητες ήταν γαλλικοί (BELLE VILLE), πυροβόλα αγγλικά (ARMSTRONG VICKERS), ιστοί-ηλεκτρομηχανές γερμανικά (NÜRNBERG, MANN). Κυβερνήτης του «Γ. Αβέρωφ» ήταν ο μεγάλος ηγήτορας υποναύαρχος Παύλος Κουντουριώτης. Το πλοίο έφθασε στον Πειραιά το 1911 και πρωταγωνίστησε στις Ναυμαχίες Έλλης (3 Δεκεμβρίου 1912) και Λήμνου (5 Ιανουαρίου 1913), καταναυμαχώντας τον τουρκικό στόλο. Αρχικά, κατελήφθησαν ο Άγιος Ευστράτιος και η Λήμνος (6 Οκτωβρίου 1912), η οποία έγινε προκεχωρημένη βάση του Ελληνικού Στόλου του Αιγαίου. Τους επόμενους μήνες απελευθερώθηκε το Άγιον Όρος, η Θάσος, η Σαμοθράκη, η Ίμβρος, η Τένεδος, η Λέσβος, η Χίος, η Ικαρία, η Σάμος. Ο «Αβέρωφ» επικεφαλής της γραμμής παραγωγής των πλοίων του Ελληνικού Στόλου, κάνοντας ελιγμούς δεξιά-αριστερά και σφυροκοπώντας τότε με τα δεξιά και τότε με τα αριστερά πυροβόλα τον τουρκικό στόλο, ο οποίος διασκορπίστηκε και εντέλει αποσύρθηκε οριστικά στα Δαρδανέλια, έχοντας υποστεί βαριά πλήγματα.

Ο «Αβέρωφ» συμμετείχε στην Μικρασιατική εκστρατεία (1919 – 1922), εκσυγχρονίστηκε στην Τουλόν (1926), διέφυγε στην Μέση Ανατολή, μαζί με τον αποδεκατισμένο Ελληνικό Στόλο (1941), έκανε περιπολίες στον Ινδικό Ωκεανό (1942), επανήλθε με την ελληνική κυβέρνηση (1944), συμμετείχε στους εορτασμούς ενσωμάτωσης της Δωδεκανήσου (1945), παροπλίστηκε (1951), παρέμεινε στον Πόρο (1957–1983), αποκαταστάθηκε στην αρχική του μορφή (1985) και ρυμουλκήθηκε στο Φάληρο. Η τελευταία ανακαίνιση ολοκληρώθηκε το 2017 και επισκέφτηκε το λιμάνι της Θεσσαλονίκης (2018). Ο τυχερός «Μπάρμπα-Γιώργος», όπως ήταν το παρατσούκλι του, αφού διέφυγε με ελάχιστες ζημιές από τις ναυμαχίες Έλλης-Λήμνου, αποδήμησε από τον Πειραιά στην Αλεξάνδρεια, δραπετεύοντας από τις διαταγές αυτοβύθισης, τα ναρκοπέδια και τους βομβαρδισμούς (1941), γλίτωσε πολλές φορές από το διαλυτήριο και έγινε σύμβολο των εθνικών αγώνων.

Ο Παύλος Κουντουριώτης, εγγονός του Υδραίου Γεώργιου Κουντουριώτη, γεννήθηκε το 1855, κατετάγη δόκιμος στο Βασιλικό Ναυτικό (1874), επικεφαλής δύο κανονιοφόρων βομβάρδισε το φρούριο της Πρέβεζας και τα ναυλοχούντα τουρκικά πλοία (1886), αποβίβασε το εκστρατευτικό σώμα στο Κολυμπάρι Κρήτης (1897) και στη Λεπτοκαρυά, διέσχισε τον Ατλαντικό στα πλαίσια εκπαιδευτικού ταξιδιού των ναυτικών δοκίμων στην Αμερική (1901), έγινε υπασπιστής του βασιλιά Γεωργίου Α' και διοικητής της πρώτης μοίρας του στόλου και τέλος τοποθετήθηκε κυβερνήτης του «Γ. Αβέρωφ» και προήχθη στο βαθμό του υποναυάρχου. Η μεγάλη ηγετική φυσιογνωμία του οδήγησε τον Ελληνικό Στόλο στις νίκες και στην απόλυτη κυριαρχία του Αιγαίου Πελάγους. Έχει μείνει στην ιστορία το σήμα προς το Υπουργείο Ναυτικών και τον Στόλο: «Με την

βοήθεια του Θεού, τας ευχάς του Βασιλέως και εν ονόματι του δικαίου, πλέω μεθ' ορμής, ακαθέκτου και με την πεποίθησιν της νίκης, προς συνάντησιν του εχθρού του Γένους». Μετείχε στην τριανδρία της κυβέρνησης Θεσσαλονίκης μαζί με τους Βενιζέλο, Δαγκλή (1917). Έγινε δύο φορές πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας (1918, 1925). Πέθανε σε ηλικία 80 ετών και ετάφη με τιμές στην Ύδρα (1935). Βρετανική εφημερίδα έγραψε: «Πέθανε ο Έλληνας Νέλσων».

Μετά την ολοκλήρωση της επίσκεψης στον «Γ. Αβέρωφ», η ομάδα αναχώρησε για το Ευγενίδειο Πλανητάριο και παρακολούθησε την μαγευτική προβολή «Διαστημικές Καταιγίδες και Βόρειο Σέλας», κάνοντας μια περιδιάβαση στους τρομακτικούς ανέμους που πνέουν στον Ποσειδώνα με ταχύτητα 2.000 χλμ./ώρα, στον αντικυκλώνα (ερυθρή κηλίδα) τον Δία, στους ανέμους που σαρώνουν την Αφροδίτη, έως το εντυπωσιακό Βόρειο Σέλας, που δημιουργείται από τις ηλιακές καταιγίδες σε συνδυασμό με το γήινο μαγνητικό πεδίο.

Κατόπιν η ομάδα ξεναγήθηκε στην έκθεση «Μνήμες Γαίας», που αφορά τα ελληνικά γεωπάρκα (Λέσβου, Σητείας, Ψηλορείτη, Βίκου – Αώου, Κύπρου), τα οποία είναι ενταγμένα στο Παγκόσμιο Δίκτυο Γεωπαρκών (G.G.N.), μια Μ.Κ.Ο. που δραστηριοποιείται σε 35 χώρες υπό την αιγίδα της UNESCO και φροντίζει για την διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς και του φυσικού πλούτου των γεωπαρκών για τις επόμενες γενιές, συμβάλλει στην επιστημονική μελέτη τους, φροντίζοντας για την ήπια οικοτουριστική εκμετάλλευση και την αειφόρο ανάπτυξη. Εντυπωσιακά τα κομμάτια απολιθωμένων δέντρων πεύκων, σεκόϊας, από τη Λέσβο, κ.ά..

Το Ευγενίδειο Ίδρυμα δημιουργήθηκε από την διαθήκη του Ευγένιου Ευγενίδη (1956), περιλαμβάνει ένα κτιριακό συγκρότημα με τεχνική βιβλιοθήκη, γραφεία, αμφιθέατρο-συνεδριακούς χώρους, το Κέντρο Επιστήμης και Τεχνολογίας "Athena", το οποίο εκτείνεται σε τρεις ορόφους με 54 διαδραστικά εκθέματα και ειδικά εξοπλισμένους χώρους για εργαστήρια, επιδείξεις πειραμάτων και ομιλίες, Εργαστήριο Τεχνολογίας "U Tech Lab" για παιδιά και εφήβους. Επίσης, χορηγούνται υποτροφίες που επιβραβεύουν την επιστημονική αριστεία, ενώ εκδίδονται βιβλία για την τεχνική, επαγγελματική και ναυτική εκπαίδευση.

Ακολούθησε γευστική πανδαισία στο αριστοκρατικό περιβάλλον του κρητικού εστιατορίου «Οι γεύσεις του Διογένη». Εκπληκτικό το γαμοπίλαφο, τα κρητικά ντολμαδάκια, το ψητό αρνί και τα μυζηθοροπιτάκια με μέλι. Πολλοί Συριανοί συνεχάρησαν τον chef, για την ποιοτική κουζίνα του.

Η βόλτα ολοκληρώθηκε με καφέ και απόλαυση της έκθεσης γλυπτών του Γιώργου Ζογγολόπουλου (1903-2004) στο Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος (ΚΠΙΣΝ). «Το όραμα μιας δημόσιας γλυπτικής» του

διεθνώς καταξιωμένου Έλληνα γλύπτη, ο οποίος δημιούργησε έργα ορόσημα, όπως το Μνημείο του Ζαλόγγου, οι περίφημες «Ομπρέλες» σε Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Βρυξέλες, Αίγυπτο, το «Πεντάκυκλο» στην πλατεία Ομονοίας, κ.ά.. Το πλούσια φωταγωγημένο Μέγαρο του ΚΠΙΣΝ, ερχόταν σε αντίθεση με τον γαλανό απογευματινό ουρανό και το λευκό παγοδρόμιο, δίπλα στο κανάλι με τις μύριες αντανακλάσεις.

Και εις άλλα με υγεία!

Βιβλιογραφία

- Καλεσοπούλου Δέσποινα, Χριστοπούλου Ευγενία, Αλεβίζου Αλεξάνδρα, Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων Ελληνικού Παιδικού Μουσείου, Εκτύπωση Πολεμικό Ναυτικό, Αθήνα 2001
- Κρέμος Γεώργιος, Baker Richard-Arnold, Αβέρωφ, το πλοίο που άλλαξε την πορεία της Ιστορίας, Εκδοτική Ακρίτας, Αθήνα 1990
- Ενημερωτικό φυλλάδιο επισκεπτών του ΚΠΙΣΝ, Γιώργος Ζογγολόπουλος, Το όραμα μιας δημόσιας γλυπτικής, Αθήνα 2019
- www.eef.edu.gr

«Τσικνοπέμπτη στη Στέγη Συριανών»

Κείμενο – φωτογραφίες του Χρήστου Θανόπουλου

Η Τσικνοπέμπτη 28 Φεβρουαρίου 2019, γιορτάστηκε δεόντως από τα μέλη και τους φίλους του Συνδέσμου Συριανών. Οι κυρίες του Δ.Σ. είχαν προετοιμάσει τη Στέγη, με αποκριάτικη διακόσμηση και σε κάθε τραπέζι υπήρχε ο κατάλληλος εξοπλισμός για το ξεφάντωμα που θα ακολουθούσε. Φέτος, χρέη ταμία επιτέλεσε με απόλυτη επιτυχία η κ. Ασπασία Τριανταφυλλίδου, η οποία ήταν άψογη και στους ελληνικούς χορούς αργότερα! Στα deck ήταν οι D.J. Μιχάλης και Βλάσσης-Γιάννης Αγγελόπουλος, οι οποίοι συνέβαλαν τα μέγιστα στην επιτυχία της βραδιάς! Μετά την ολοκλήρωση της προσέλευσης του κόσμου, η Γωγώ άρχισε να μεταφέρει τα γαργαλιστικά φαγητά από τον 1^ο όροφο και επακολούθησε γενικός συναγερμός! Τα πιάτα γέμιζαν μέχρι επάνω, με τις θαυμάσιες σαλάτες, το αιγυπτιακό ρύζι, τα φρέσκα μπιφτεκάκια κόφτα, τα πικάντικα φιλετάκια κοτόπουλου και τα ριγκατόνι.

Μετά από την μακρά, λόγω φαγητού, μουσική εισαγωγή, άρχισε το χορευτικό πρόγραμμα με latin μουσική. Ο ξεσηκωμός ήταν παλλαϊκός και σε ελάχιστα λεπτά γέμισε η πίστα χορευτές. Φέτος παρατηρήθηκαν απουσίες αλλά και πολλές νέες αφίξεις. Κεντρική φιγούρα της βραδιάς ο μωβ «εξωγήινος» κ. Δημήτρης Βαρθαλίτης και η κ. Κατερίνα Στάβαρη με τις εκπληκτικές φιγούρες της. Από κοντά και ο Πρόεδρος κ. Δημήτρης Βαφίας, η κ. Αγγελική Σίμωση, ο κ. Γιώργος Λαγουδάκης, η κ. Μάρω Καφετζοπούλου, η κ. Παπαϊωάννου, κ.ά.. Όταν ήρθαν τα tango – blues πρωτοστάτησε ο κ. Χαράλαμπος Μπαρουτάκης και η παρέα του κ. Τάκη Κυριτσόπουλου. Με χασαποσέρβικα και μαζική συμμετοχή ξεκίνησε το ελληνικό πρόγραμμα, ενώ στο ζεϊμπέκικο μάγεψε με τη σόλο παρουσία του ο κ. Καφετζόπουλος. Στα νησιώτικα πρωταγωνίστησε το ζεύγος Προβελέγγιου, ενώ στα χασάπικα και δημοτικά μάγεψε η κ. Ασπασία Τριανταφυλλίδου και η παρέα της, με την άριστη τεχνική τους, εισπράττοντας όλο το χειροκρότημα. Τον πρώτο λαχνό και το υπέροχο κεντητό τραπεζομάντηλο κέρδισε η κ. Παπαϊωάννου. Ο σερμπαντινοπόλεμος ξέσπασε ανελέητος μεταξύ των τραπεζιών, με κύριο στόχο την κ. Πόλα Μουχτοπούλου.

Η κ. Ντίνα Συκούτρη απηύθυνε χαιρετισμό στους καλεσμένους και η βραδιά συνεχίστηκε με σέικ των 60's, "Olympians", «Τρελοκόριτσο» και «Αχ, Ευλαμπία».

Συγχαρητήρια σε όσους κόπιασαν για την διοργάνωση μιας ακόμη καταπληκτικής αποκριάτικης συνεστιάσης.

Χρόνια Πολλά και του χρόνου!

ΔΩΡΕΕΣ ΣΤΟ ΣΥΝΔΕΣΜΟ

Περίοδος 01/01/19 – 30/03/19

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΜΑΡΤΙΝΟΣ	1000 €	Για τους σκοπούς του Συνδέσμου
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΑΒΙΩΤΗΣ	300 €	Για τους σκοπούς του Συνδέσμου
ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΒΕΝΙΤΗΣ	150 €	Για τους σκοπούς του Συνδέσμου
ΖΑΦΕΙΡΙΑ ΛΑΥΡΕΝΤΙΑΔΟΥ	500 €	Για τους σκοπούς του Συνδέσμου
ΑΡΕΤΗ ΒΑΛΛΑ ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΝΙΚΟΛΑΙΔΗΣ	50 €	Στη Μνήμη Δημητρίου Βάλλα
ΟΙΚ.ΝΙΝΕΤΤΑΣ ΚΟΝΤΟΓΕΩΡΓΗ	50 €	Στη μνήμη Νατάσας Οικονομοπούλου
ΧΡΥΣΟΥΛΑ ΜΠΟΥΡΤΖΙΝΟΥ	50 €	Στη μνήμη Νατάσας Οικονομοπούλου
ΟΥΡΑΝΙΑ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ	50 €	Για τους σκοπούς του Συνδέσμου

Έπιστολή Παραίτησης

Παραθέτομε επιστολή της Κυρίας Ρένας Μουχτοπούλου – Κυριακού, παλαιού μέλους μας, επί σειρά ετών εκλεγμένου μέλους της Εξελεγκτική Επιτροπή του Συνδέσμου.

Με τη σειρά μας την Ευχαριστούμε για τα καλά της λόγια και για την ανιδιοτελή και σημαντική προσφορά της στο Σύνδεσμο.

Της ευχόμεθα να έχει Υγεία και να είναι δημιουργική πάντα.

Ο Πρόεδρος Δημ. Σ. Βαφίας και τα μέλη ου Δ.Σ

ΠΡΟΣ: Το Διοικητικό Συμβούλιο Συνδέσμου Συριανών.

Με ιδιαίτερη θλίψη θα ήθελα να σας ενημερώσω ότι δεν θα μπορέσω πλέον να παρευρίσκομαι κοντά σας ως αντιπρόσωπος της εξελεγκτικής Επιτροπής στις αρχαιρεσίες της 20^{ης} Ιανουαρίου 2019 παρ' όλο που για μένα αυτό ήταν πολύ σημαντικό.

Η συνεργασία μας ήταν τιμή για μένα και αισθάνομαι υπερήφανη που είμαι μέλος του σπουδαιότερου πολιτιστικού συνδέσμου του νησιού μας.

Θα θυμάμαι πάντα με ιδιαίτερη συγκίνηση τις σπουδαίες δραστηριότητες και ενδιαφέρουσες προσφορές όλως μας.

Σας ευχαριστώ πολύ όλους σας και σας εύχομαι καλή επιτυχία!!

Με αγάπη και εκτίμηση

Ρένα Μουχτοπούλου – Κυριάκου.

«Βραδιά Γελοιογραφίας – Ποίησης» του Τάκη Κυριτσόπουλου, στον Βύρωνα

Κείμενο – φωτογραφίες του Χρήστου Θανόπουλου

Την Κυριακή 20 Ιανουαρίου 2019, έλαβε χώρα βραδιά γελοιογραφίας – ποίησης του συμπατριώτη μας Τάκη Κυριτσόπουλου, στην αίθουσα «Λαμπεδώνα», του Βύρωνα (Πάρκο Ι. Ν. Αγ. Τριάδος), υπό την αιγίδα του «Κοινωνικού Φαρμακείου Βύρωνα» (ΚΦΒ).

Την αίθουσα κοσμούσαν οι πολύχρωμες γελοιογραφίες του Τ. Κυριτσόπουλου. Ο πρόεδρος του ΚΦΒ κ. Δημήτρης Σουλιώτης προλόγισε την εκδήλωση, κάνοντας μια ανασκόπηση της πορείας και του έργου του βραβευμένου ΚΦΒ και εξήρε το ταλέντο του Τάκη Κυριτσόπουλου.

Ο κ. Κυριτσόπουλος απηύθυνε σύντομο χαιρετισμό και αναφέρθηκε στην σύγχρονη ελληνική πραγματικότητα, της κρίσης, της ανεργίας, της υποβάθμισης. Ποιήματα του απήγγειλαν η κ. Ελένη Κυριτσοπούλου και η οικογενειακή φίλη καθηγήτρια της Αγγλικής Φιλολογίας κ. Γιούλη Παπαγγέλη, παρουσία φίλων και μελών του ΚΦΒ.

Ένα από τα πάρα πολλά σκίτσα του Τάκη.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

Πένθη

Εκοιμήθη εις Κύριον και ετάφη στην Αθήνα, ο Μητροπολίτης Γλυφάδας Κυρός ΠΑΥΛΟΣ (Τσαούσογλου). Ο εκλιπών γεννήθηκε στην Ερμούπολη Σύρου το έτος 1943.

Απεβίωσε στη Αθήνα όπου και ετάφη το παλαιό μέλος μας και εκλεκτός συμπατριώτης, Πέτρος Καμπάνης του Νικολάου, Δικηγόρος.

Απεβίωσε στην Αθήνα όπου και ετάφη από τα παλαιότερα μέλη μας, φίλος του Συνδέσμου και συμπατριώτης Παύλος Θανόπουλος.

Απεβίωσε στη Σύρο όπου και ετάφη ο συμπατριώτης Αντώνης Άλμπανόπουλος, επί σειρά ετών Δημοτικός Σύμβουλος του Δήμου Σύρου-Ερμούπολης.

Απεβίωσε στη Σύρο όπου και ετάφη η συμπατριώτισσα Βάσω Κρίνου το γένος Μπαρμπέτα.

Απεβίωσε στην Αθήνα όπου και ετάφη το μέλος και συμπατριώτισσά μας Διδάκτωρ Φιλολογίας και ποιήτρια Δήμητρα Μαντά-Στάϊκου.

Απεβίωσε στην Αθήνα και ετάφη στη Σύρο το μέλος μας Νατάσα Οικονομοπούλου του Νικολάου, κόρη της Διονυσίας Οικονομοπούλου το γένος Βουγιουκλή.

Τα θερμά συλλυπητήρια μας στους οικείους των.

Χαρισμένο στο Δημήτρη Βοϊκο

ΜΕΣΙΣΤΙΕΣ ΕΠΟΧΕΣ

Τούτη την άνοιξη
θα πρασινίζουν τα ναύδετα
Τούτη την άνοιξη
Ο ήλιος θα διαβαίνει φουριόζος
σπέρνοντας μεσημέρια.

Τούτο το καλοκαίρι
το σώμα του φίλου θα καταδύεται αργά
στους βυθούς των περιγραφών του,
τυλιγμένο σφιχτά
σε κάποια σημαία ευκαιρίας.

Τούτο το φθινόπωρο
κάποιο ακατοίκητο φέρετρο
θα λικνίζεται στη ρεστία,
έχοντας χαραγμένο στη μάσκα του
το μικρό όνομα του φίλου.

Τούτο το χειμώνα,
θ' ανταμώνουν φίλε μου, οι τροχιές μας
στο απέραντο πέλαγο,
σαν δύο ποντοπόρα πλοία,
που διασταυρώνονται στη νύχτα.

Και ύστερα θα χωριστούμε, φίλε,
και θα ανεμίσουμε τριγύρω
όπως το μικρά-μικρά αποκόμματα
άτυχου λαχνού
που τα σκορπίζει το βοριαδάκι

Τάκης Κυριτσόπουλος

** ναύδετα = οι σημαντήρες που βρίσκονται μόνιμα τοποθετημένοι σε λιμάνι για πρόσδεση πλοίων.*

** ρεστία = η φουσκοθαλασσιά // το "βουβό" κύμα*

** μάσκα = το κυρτό μέρος της πλώρης πλοίου ως 45 μοίρες εκατέρωθεν.*

ΥΠΟΣΤΟΛΗ

Του Δημήτρη Βόϊκου

Αφού...τριάντα φέρανε φορές τον κόσμο γύρα
όλοι αυτοί, που στη ζωή στάθηκαν τυχεροί
και σώθηκαν... οικτίροντας την ίδια τους τη μοίρα,
απόμαχοι προσάραξαν, με μια χαρά πικρή.

Και μοιάζει... σαν να ξέχασαν τ' αμέτρητα ταξίδια...
και ορισμένοι απ' αυτούς, παλεύουν στα χωριά
σ' ένα μικρό μπουστάνι, με κουκιά και κουνουπίδια
κι ένα αμπελάκι άλλοι, μήκος, μία βαποριά.

Μ' ένα σαράκι μερικοί κι έναν καημό μεγάλο,
που την ψυχή τους ψάχνουν με μια βάρκα σ' ανοιχτά,
έστω... να νοιώσουν μοναχά της θάλασσας το σάλο...
σκόρπια, σαν ναυαγοί μονολογούν, στα φωναχτά..!

Κόβουνε βόλτες άλλοι...πρωινά στην παραλία,
χειρονομώντας λένε για λιμάνια, τα γνωστά...
ή παίζουν τάβλι μελαγχολικά, στα καφενεία
κι άλλοι, βουλιάζουνε στην τηλεόραση μπροστά.

Απ' τη στιγμή που το φυλλάδιό τους ορισμένοι
παρέδωσαν... κλειστήκανε με μια παραδοχή
σε τοίχους του σπιτιού, με κάδρα μοιάζουν καρφωμένοι,
δεν θέλουν πια να δούνε και ν' ακούσουνε ψυχή !

Γερνούνε κάποιοι άλλοι... στριμωγμένοι στα μπαλκόνια
στις πολυκατοικίες, μες της πόλης το μπουχό,
βγάζουνε βόλτα τ' απογεύματα μικρά εγγόνια,
ξεθάβουν ιστορίες απ' της μνήμης τον τροχό.

Είναι και μερικοί... που στα μπαράκια θολωμένοι
τα νιάτα τα χαμένα τους, τα βρίσκουν στο πιστό.
Το χρόνο άλλοι παίζουνε, όσος τους απομένει...
στο τζόγο, στα καζίνο, μ' έναν τρόπο βαρετό.

Στης σύνταξης το παραπέντε μερικοί ακόμα,
προλάβανε στα γρήγορα, δε χάσανε καιρό...
βρήκανε κάποιο μπάρκο.. κι αναπαύονται στο χώμα,
ντυμένοι το κοστούμι τους, με ύφος σοβαρό.

Κι αυτοί... που δε γυρίσανε... και κλείσανε κοντράτο

μ' ένα καράβι σάπιο και αμφίβολο μισθό,
μπαρκαρισμένοι με τους Τρίτωνες... χορεύουν κάτω
και τραγουδάνε χρόνια... κι αρμενίζουν το βυθό..!

Είναι και άλλοι, που ξεμείνανε... παροπλισμένοι...
στον Αμαζόνιο, στο Ρίο, Βιζακαπατνάμ,
απ' τους δικούς τους είναι κι από φίλους ξεχασμένοι
κι απ' τ' όνομά τους ξεγραμμένοι, πέρα... στο Σιάμ.

Κι εκείνοι...πού ακόμα ταξιδεύουνε ασκόπως...
έχουνε χρόνια τώρα... να πατήσουνε στεριά,
δεν κάνουν όνειρα ποτές... δεν τους χωρά ο τόπος...
σαν κολασμένοι τριγυρνούν, δε βρίσκουν ξαστεριά...!

Στους Απόμαχους της Θάλασσας

====

Τραγικότητας το ανάγνωσμα

Από της Ιστορίας το ανακάτωμα.

Του Νίκου Σαλίβερου (Σάλος)

=

Την Ιστορία ξεφυλλίζω για να βρώ,
πως καίνε της Ευρώπης γενεών τον θησαυρό.
Καΐζερ ,Ράιχ βλέπω κι' Αγκυλωτό Σταυρό
Και ασθμαίνοντας συμπεραίνω
Πως τίποτα δεν περιμένω
Αφου αντί για πόλεμο,μας «κερδίσαν» με ΕΥΡΩ.

Γέννησε η Ελλάδα Ευρώπη και Ευρωπαϊστές,
εγκλήματα μετέρχονται για την περιουσία.
Ηγουν της Δημοκρατίας γίναν σφετεριστές
και πάντα' αλληλοτρώγονται δια την εξουσία

Ρώμη,Νέα Ρώμη,Πάππες οπαδοί της σιμωνίας,
για νομή της εξουσίας,και ο Ρήγας Αλεμανίας.
Οι Βυζαντινοί τα σκήπτρα είχαν της δολοφονίας.
μαζί τους κι' οι "Πατέρες" δήθεν χάριν κοινωνίας.

Πόλεμοι εμφύλιοι προγόνων, με περίσσεια βία ,
Πόλεις- Κράτη ,με προσχήματα Ειρήνη και τα Θεία
δεν στερούντο σκευωρίας, προδοσίας για τη λεία.
Και σε περασμένα ακόμα ακουμπάμε μεγαλεία.
Κί'όπως μακρόβια είναι η ρίζα της ελιάς
έτσι στην Ιστορίας το χώμα, φυτεύετ' ένας βασιλιάς.
Απο αργυρώνητους κι' οσφυοκάμπτες φτιάχνονται οι νόμοι
αυτοί κι'οι «Γαλαζοαίματοι»νάναι πάντα κληρονόμοι.

«Τις πταιει» είπε κάποι' ο Τρικούπης, κοιτάζοντας τ' Ανάκτορα
και φυλακίστηκε γι' αυτό από τον «Αυτοκράτορα».
Διερωτώμαι οποία η διαφορά με τον Δικτάτορα,
και τον κάθε ξενόδουλο Κυβερνήτη- πράκτορα.

Και' εξεμούν κατευνασμού το χάπι απ' το στόμα
«Μαζί τα φάγαμε»... δεν νοείτε η ζωή δίχως τροφή.
Γρόσια πετούσε ο Φαρούκ, από «Αλάμπρας» δώμα,
και Πακτωλού χαρέμι είχε για προσωπική αφή.

Ο νοών νοείτο
και ουαί (τω λαώ) τω ανοήτο..
Τον λαό που στο κλουβί εάν κλειστεί,
κάποτε, όπως ο σκλάβος επαναστατεί.

Ο σκλάβος εξεγείρεται το πλείστον
Με τη «χορηγία» της ραχοκοκαλιάς,
Μεσαίας τάξης, κατά το μάλλον ή ήττον.
Και τότε στη λαιμητόμο πάει ο βασιλιάς.

Η Μεσαία τάξη, χτυπάει μόνο κατσαρόλα,
όταν στο « φαγοπότι» δεν συμμετέχει
Και δεδομένου ο φτωχός «πάει με όλα»
στο μέτωπο της μάχης ζωή πολλή δεν έχει.

Θαρρώ η Ιστορία ,επαναλαμβάνεται,
όμοια, από αρχαιοτάτων χρόνων
Γιατί ο αδύναμος, απ' τη φύση του καταβάλλεται,
και το άχθος του θανάτου ο φτωχός σηκώνει μόνον.

Και το έσχατο κακό, πάντα η Μεσαία Τάξη,
την εξουσία κυνηγά, τον αρχηγό ν' αλλάξει.
Κί όταν αυτή, της μάσας έχει τα πρωτεία,
γίνεται νέος Φαρούκ και έχουμε,λένε, Δημοκρατία.

Στην Ιστορία υποτυπώδες έκανα ένα άλμα,
πού κρατούν πίσω απ' ένα δάχτυλο κρυμμένη.
Φίλοι μου συγχωρέστε με αν έχω κάποιο σφάλμα,
γραμμένοι είμαστ' όλοι από την ειμαρμένη.

του Τάκη Κυριτσόπουλου

